

DABARTIES
BILDESIUOS

Lenkų Kunigas Orlemanski
Užbaigęs Misiją Rusijoj
Grįžtas į Jung. Valstybes

Iš Maskvos praneša, kad lenkų kun. Stanislovas Orlemanski dar kartą lankėsi pas Sovietų maršalą Staliną ir su juo kalbėjęs dvi valandas. Pasikalbėjime dalyvavęs ir užsienių reikalų komisaras Molotovs.

Sovietų spauda skelbia, kad kun. Orlemanski pareiškęs, "jog maršalas Stalinas labai draugiškai nusiteikęs link Katalikų Bažnyčios." Jeigu jis būtų "tikrai draugiškai nusiteikęs", tai Rusijoje Katalikų Bažnyčia turėtų laisvę, ko Ji dabar neturi. Katalikų kunigai, kurie dar yra išlikę gyvi yra koncentracijos stovyklose. Kodėl jie ten laikomi?

Anot Sovietų spaudos, kun. Orlemanski pavadinęs Staliną ir Molotovą "didvyriais", o rusus puikiais žmonėmis. Gali būti savo rūšies ir didvyriai.

Stalinas net leido kun. Orlemanski kalbėti per radio iš Maskvos Lenkijos gyventojams lenkų kalba, kurioj jis pareiškęs: "Stalinas tikrai nori stiprios, nepriklausomos, demokratinės Lenkijos, kuri būtų draugiška Sovietams".

Sakoma, kad kun. Orlemanski aplankęs ir lenkų diviziją. Kaip ir kodėl Stalinas davė tokia laisvę kunigui Orlemanski, kokios tėra gavę kiti, net karininkai?

Kaip jau paaiški, kun. Orlemanski išvyko iš savo parapijos į Rusiją be savo vyskupo leidimo. Jo kelionė aprūpino Sovietų Rusiją. Kodėl Sovietams reikalingas kun. Orlemanski? Aišku kodėl? Kad sušaldyti lenkus, kad pažeminti lenkų valdžios ištrimė autoritetą. Bet Sovietai vargiai savo tikslą atsieks su kun. Orlemanski ar prof. Lange pagalba. Sovietų politika kasdien yra geriau suprantama ir tiems, kurie manė, jog Sovietų komisarai yra nuosirdūs. Dabar paaiški, kad jie griebiasi įvairių priemonių suskaldyti tautas, kurios kovoja dėl savo nepriklausomybės ir laisvės. Kaip džiaugtųsi komunistai, jei nors vienas lietuvis kunigas pasektų kun. Orlemanski.

Brooklyno lietuvių komunistų laikraštis jau parašė editorialą, kuriame kun. Orlemanski stato pavyzdžiu lietuviams kunigam. Bet veltui pageidavimas.

Kun. Orlemanski grįžtas į Jung. Valstybes po 12 dienų misijos Rusijoj.

FOR VICTORY
BUY
UNITED STATES
WAR
BONDS
AND
STAMPS

MAKE EVERY
PAY DAY
BOND DAY
Join The Pay-Roll
* SAVINGS PLAN *

DARBININKAS

AMERIKOS LIETUVIŲ R. K. SVENTO JUOZAPO DARBININKŲ SĄJUNGOS ORGANAS

DARBININKAS
Lithuanian Semi-Weekly
Newspaper
Published every
TUESDAY and FRIDAY
366 Broadway, S. Boston 27, Mass.

VOL. XXIX — No. 36.

TEL. SOUTH Boston 2680

ANTRADIENIS (Tuesday) GEGUŽĖS (May) 9 D., 1944 M.

TEL. SOUTH Boston 2680

FIVE CENTS

Tragišką Mokslininko Mirtį Prisimenant

(LKFSB) Šiomet sueina 150 metų nuo mirties garsaus Prancūzų mokslininko A. L. Lavoisier. Jis buvo moderniosios chemijos tėvas, jis susekė oro sudėtį ir padarė visą eilę kitų svarbių atradimų. Fizikoje jisai daug nuveikė tyrinėjimais apie šilumą ir apie dujinių kūnų savybes. Už didelius nuopelnus mokslui buvo išrinktas į Prancūzų mokslo akademiją. Jis buvo dievotas katalikas ir revoliucinis Prancūzijos tribunolas jį nuteisė mirti. Mokslininkas prašė revoliucionierių valdžios jam mirties bausmę nors penkiolikai dienų atidėti, kad jisai dar suskubtų užbaigti viena savo svarbų mokslinį darbą, kuriam buvo pašventęs daug metų. Tačiau revoliucionierių teismo prezidentas Coffinhal'is ir antras revoliucionierius Auvergnat'as jam atsakė garsiu, bet kvailu posakiu: "Respublika nereikalauja nei mokslininko, nei chemikų". Ir taip tam mokslininkui gilotina 1794 m. gegužės 8 d. nukirto galvą.

Didelis Solistės Stoškiutės Pasisekimas

(LKFSB) Žinoma lietuvaite solistė Paulina Stoškiutė kovo mėnesį koncertavo Floridoje, o balandžio mėnesyje — Lowellyje. Vietos laikraščiai gėrėjosios išlavintu, skambiu balsu, pažymėdami jos aukštą muzikalinį talentą, gražų dainų išpildymą. Solistė dainavo penkiomis kalbomis. Laikraščiai pažymėjo savo pasitenkinimą girdėtomis lietuviškomis dainomis, jos skambėjusios labai mieliai ir tokiu melodiju, kaip: "Mano Rožė" ar tokių skambių, kaip: "Stasys", jie neužmiršią.

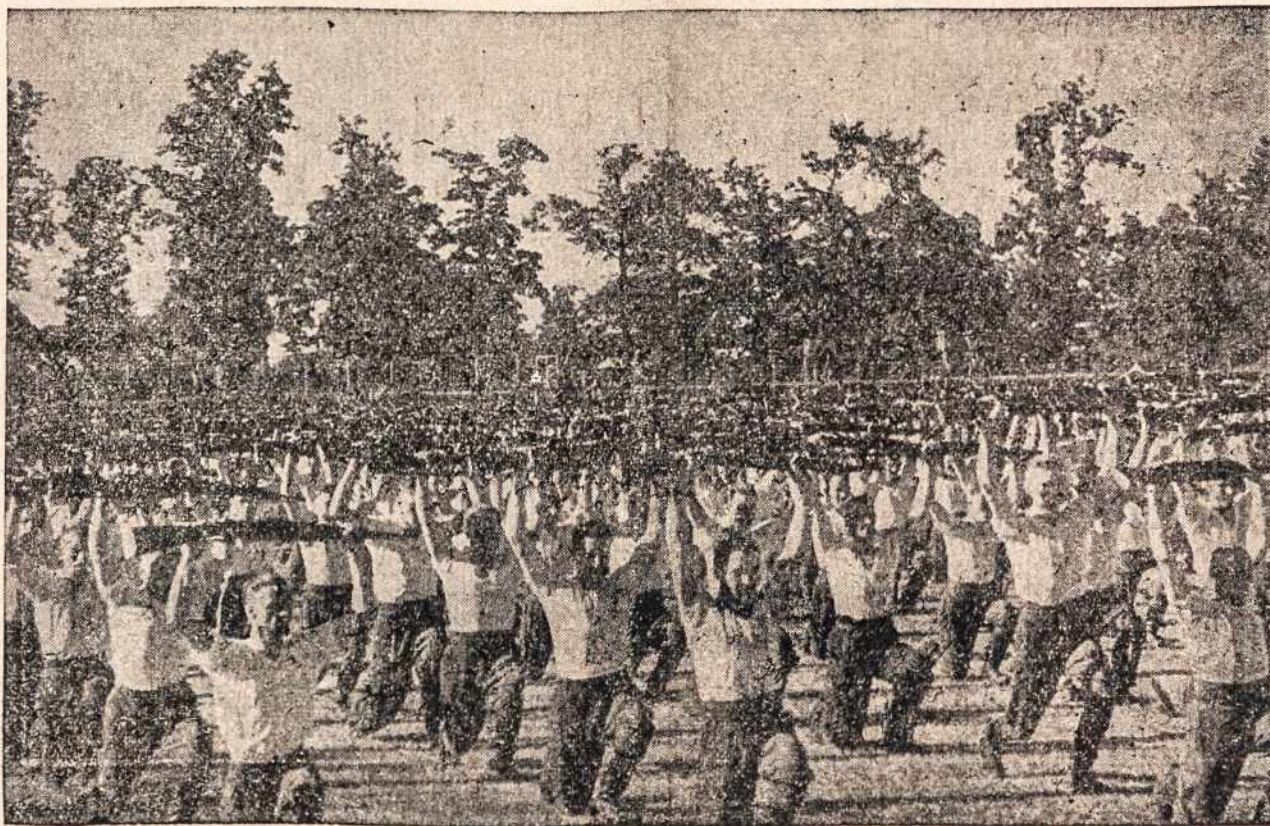
Alijantai Padegė Japonų Bazes Kurilų Salose

Pearl Harbor, geg. 8 — Amerikos lėktuvai iš Alėutų bazių jau 36-tą kartą puolė japonų bazes Kurilų salose. Bombos, kurias jie numetė ant Paramushiru ir Shemushu, sukėlė milžiniškus gaisrus.

Nors japonai smarkiai gynėsi, bet visi mūsų lėktuvai laimingai sugrįžo į savo bazes.

Prancūzų Generolas Nori Ryšius Su "Brangia" Rusija

Algiers, geg. 8 — Generolas Charles de Gaulle, kalbėdamas Tunis mieste paminėjimui vienu metų nuo to laiko, kada tas miestas buvo išlaisvintas Amerikos, Anglijos ir Prancūzijos kariuomenių, dar kartą nusiskundė, kad

SVEIKAME KŪNE — SVEIKA SIELA. — Kai Lietuvių tauta laimėjo kovą prieš šiaurės mešką, atgaudama teisę spausdinti lietuviškąs knygas, (1904 m. gegužės 7 d.), tai tuomet Lietuvos istorijoje atsivėrė naujas lapas. Prasidėjo didžiausias judėjimas po miestus ir miestelius, bažnytkaimius ir kaimus. Visi griebėsi knygos: seni ir jauni, kas tik kur galėjo gauti progos tai ir mokinosi lietuviškojo rašto. Senieji veikėjai laimino, sakydami: "Padėk, Dieve, vaikeliams augti ir stiprėti, ir mokintis skaityti ir, knygą pamylėti. Mylėdamas ją įgysi tu dvasišką šviesą, atrasi melo pinkles, patirsi tikrą tiesą." Ir išaugo jaunoji karta — sveika kūnu ir siela, kuri auštant Lietuvos nepriklausomam gyvenimui (1918 m.) stoji savanoriais ginti tėvynę nuo užpuolikų — ir kova buvo laimėta. Ir pražydo laisvosios tėvynės Lietuvos šviesesnis rytojus. Sporto aikštes užpildė, kaip paveikslas parodo, gražiausios jaunimo rykiuotės. Džiaugėsi tėvai savo sūnumis, džiaugėsi Lietuvos mergaitė savo mylimuoju, džiaugėsi Lietuva pajėgingu ir susipratusiu jaunimu... Ir šis jaunimas, kai išmušė valanda ir pašaukė tėvynės balsas pakelti ginklą prieš padarytą tautai klaidą, jie stoji mirtinon kovon ir tai ne senas laikas, kai buvo supilta Kauno kapinėse per tris tūkstančius naujų kapų. Jie buvo iškėlę laisvos Lietuvos trispalvę ir jie jos šešėlyje paguldė savo galvas, kad parodžius pasauliui, kad lietuvis nori būti laisvas, kaip ir kitos kultūringos pasaulio tautos. Ir čia mums išvada kalba kad ir — sveika siela turi sveiką kūną.

Pasiekė Net Prancūzija

(LKFSB) Prieš kiek laiko Jungt. Amerikos Valstybėse išleisti knygėlė apie sušaudytus kunigus Lietuvoje pasiekė Pietų Ameriką, Kanadą, Australiją, Angliją; vienas egzempliorius per neutralius kraštus netgi pasiekė Prancūzijoje gyvenančius lietuvius. Jie tenai labai išsiilgę lietuviškų spausdinių.

— Šiomet bal. 30 d. sueina 10 metų nuo mirties Dr. J. Ganusevičiaus.

SOVIETAI NEPATENKINTI ATLANTO ČARTERIU

Maskva, geg. 8 — Sovietų laikraštis "Karas ir Darbininkų Klasė" iškelia reikalavimą, kad Atlanto Čarteris ir Maskvoje sudaryta Užsienių Reikalų Ministerių deklaracija turėtų būti pakeisti, nes prieš dabartinių sąlygų, jie esą negana aiškūs.

Ilgame straipsnyje, prof. B. Stein, tarp kitko rašo: "Jie bando iškelti istoriškąs problemas, kurios seniai yra išspręstos, kaip Baltgudijos teritorijos ir vakarų Ukrainos ir likimas Pabaltijo Sovietų Respublikų. Jie gudriai tyli apie tą faktą, kad tos teritorijos prisidėjo prie U. S. S. R., kaip paseka tikro gyventojų noro vakarų Ukrainoje, Baltgudijoje, Latvijoje, Lietuvoje ir Estijoje."

Autorius matyt nori pateisinti Sovietų grobioniškąs siekimus ne tik tų šalių, kurios jiems teko susitarus su Hitleriu, bet kad dar daugiau Vokietijos, Lenkijos ir kitų šalių tekėtų rusams.

Daug kartų buvo pareiškta, kad Lietuva, kaip ir kitos Pabaltijo valstybės buvo okupuotos Sovietų raudonosios armijos ir klastingu ir žiauriu būdu buvo prikergtos prie Rusijos.

Nei Lietuva, nei kitos Pabaltijo valstybės negalėjo laisva valia prisidėti, nes tų valstybių gyventojams laisvė buvo atimta. Ir šiandien Pabaltijo žmonės kovoja prieš nacius,

bet jie nenori vėl patekti ir į bolševikų okupaciją.

Kiniečiai Atmušė Japonus

Chunking, Kinija, geg. 8 — Kinijos vadovybė pranešė, kad jų kariuomenė, kuri gina svarbų miestą Loyang šiaurės vakarų Honan provincijoje, atmušė sustiprintą japonų puolimą pusantrų mylios į pietus nuo miesto, kada Amerikos 14-ta oro kariuomenė, vadovybėje Generalo Claire Chennault, atėjo jiems pagalbom. Čia manoma, kad padėtis yra rimta, nes jei japonai užimtų Loyang 500 mylių į šiaurės rytus nuo Chunking, jiems būtų atidarytas istoriškasis invazijos kelias į Kinijos vidų. Manoma, kad japonai dės visas pastangas, kad kuovėkiausiai Kiniją išmušti iš karo, bet vargiai jiems tas pavyktų

2,000 Alijantų Lėktuvų Puolė Nacių Pozicijas

London, Geg. 8 — Didžiausis oro ofensyvas prieš ašies tvirtoves tęsiasi toliau. Daugiau kaip 2,000 bombanešių ir naikintojų puolė Berlyną, o kitas 1,500 lėktuvų puolė Belgiją ir Prancūziją, kur bombardavo geležinkelius, tiltus ir kitas vietas, reikalingas Hitleriui dėl apsigynimo nuo invazijos.

Kiti Amerikos bombanešiai iš Italijos daužė nacių susisiekimo priemones Balkanuose. Apie 1,000 lėktuvų puolė Bucharesto geležinkelio mazgą, kuris tarnauja nacių frontui prieš rusus.

Sovietai Kliudo Konferencijai

Philadelphia, Pa. Geg. 8 Darbininkų atstovai Tarptautinėje Darbo Konferencijoje yra susirūpinę, tuo, kad Sovietai nors neatsiuntė savo atstovų į konferenciją, bet kliudo konferencijos darbui.

Amerikos darbininkų atstovas, Robert J. Watt norėjo prarasti rezoliuciją, kad konferencija nustatytų Suvienytų Tautų taktiką Vokietijoje ir kitose nacių kontroliuojamuose kraštuose po pergalės.

Tokiai rezoliucijai buvo priešingi Anglijos atstovai Sir Frederick William Leggett ir Sir Walter Citrine, aiškindami, kad Rusijai nedalyvaujant konferencijoje to klausimo nereikėtų kelti.

Čia buvo priminta, kad

pereitą gruodžio mėnesyje, Londone, Tarptautinio Darbo Konferencijos valdyba nustatė šio susirinkimo dienotvarkę ir įrašė klausimą apie tai, kas bus daroma su Vokietija po karo. Tada buvo tikėtasi, kad Sovietų atstovai grįš į konferenciją, iš kurios jie buvo pašalinti 1939 metais, kada Sovietai pradėjo karą su Suomija.

Rezoliucija buvo atmetta devyniais balsais prieš du. Su Amerikos darbininkų atstovu balsavo Australijos darbininkų atstovas.

Norima nustatyti, kad Suvienytos Tautos tuojau po karo paskirtų kiekvienai ašies tautai darbo komisijonierių, kurio užduotis būtų kuovėkiausiai atstatyti laisvas darbininkų unijas ir demokratinę tvarką.

Svarbūs Manievrų

London, Geg. 8 — Šiominis dienomis pasibaigė didžiausi invazijos manievrų Amerikos ir Anglijos kariuomenės, kur buvo nakties metu nuleidžiami pėkstininkai iš lėktuvų parašiuotais ir bemotoriniais lėktuvais.

Šiuos manievrus matė Anglijos ir Amerikos aukšti karininkai ir jais buvo patenkinti. Tas viskas buirine, aiškindami, kad Rusijai nedalyvaujant konferencijoje to klausimo nereikėtų kelti.

Čia buvo priminta, kad

GRĮŽO PREZ. ROOSEVELTAS

Washington, geg. 8 — Prezidentas Rooseveltas vakar grįžo į Washington iš Georgetown, S. C., kur jis buvo išvykęs mėnesiui laiko pataisyti savo sveikatą.

Raportieriams jis pareiškė, kad jis dabar jaučiasi sveikas ir stiprus.

14½ LĖKTUVŲ PER VALANDĄ

Sheffield, Anglija, geg.

8 — Per 1943 metus Amerika ir Anglija padirbo po 14½ lėktuvų kas valandą arba 172,000 per visus metus, pareiškė A. V. Alexander, pirmasis lordas Anglijos laivyno.

Jis toliau pareiškė, kad tuo pačiu laiku Amerika ir Anglija kas valandą pagaminu devynias kariškąs kanuoles, 106,000 kanuolėms šovinių ir beveik tris milijonus šovinių šautuvams ir revolveriams.

Alijantai Stengiasi Apsaugoti Brangenybes Italijoj

Naples, Geg. 8 — Alijanti laikomos neliečiamos Kontrolės Komisija Italijoje jau yra sudariusi komitetus iš meno, kultūros ir tikybos žinovų, kurių pareiga yra apsaugoti viso pasaulio branginamus kultūros turtus, kurie randasi Italijoje.

Ta komisija nurodo laukinams vietas, kurios negali būti puolamos, ir pėkstininkams nurodo vietas, kuriose užimtame miestelyje, kurios turi bū-

ti laikomos neliečiamos. Taigi Alijantai daro viską, kad apsaugoti, kiek galime, šventoves ir kultūros ir meno paminklus.

Alijantai Sutriuškino Pescara Užtvanką Italijoj

Iš Alijantų Centro, Naples — Amerikiečių ir Britų bombanešiai susprogdino Pescara užtvanką. Išsiliejęs vanduo užliejo nacių pozicijas.

IVAIROS ŽINIOS

DAR DU LENKAI KUNIGAI NORI GAUTI RUSIJOS VIZĄ

Washington, D. C., geg. 8 — Du lenkai kunigai, kurie atvyko iš Massachusetts valstybės į Washingtoną pareikšti protestą dėl kun. Orlemanski ir prof. Lange kelionės į Sovietų Rusiją, planuoja prašyti Valstybės Departamento, kad jiems išduotų Rusijos vizą.

Kun. Andrew Lekarczyk iš Webster, Mass., ir kun. A. Skoniecki iš Turner Falls, Mass., pareiškė, jeigu kun. Orlemanski ir prof. Lange galėjo gauti iš Valstybės Departamento leidimą aplankyti Rusiją, tai jiems taip pat turėtų būti išduotas leidimas tą padaryti. Jie taipgi nori gauti daugiau informacijų apie kun. Orlemanski kelionę į Rusiją, ir jie nesą patenkinti Valstybės sekretoriaus Hull paaiškinimu, kad kelionė į Rusiją padaryta kaip privačių piliečių.

Kun. Lekarczyk ir kun. Skoniecki sako, kad jie norėtų vykti į Rusiją ir aplankyti brolius kunigus, kurie yra laikomi koncentracijos stovyklose.

Jung. Valstybių valstybės sekretorius Hull gavo labai daug protestų dėl išdavimo paso kun. Orlemanski ir prof. Lange apdėl kun. Orlemanski ir prof. Lange kelionės į Sovietų Rusiją, planuoja prašyti Valstybės Departamento, kad jiems išduotų Rusijos vizą.

1. Kas — kur ir kaip — užvirtino kun. Orlemanski aplikaciją vizai.

2. Kas pagelbėjo kun. Orlemanskiui atlikti kelionę ir kas padengė išlaidas ir transportaciją.

Lenkai sako savo pareiškime, kad "išdavimas kun. Orlemanski ir Lange pasų yra tai Jung. Valstybių valdžios ardyamas geros valios link piliečių lenkų kilmės."

J. V. valstybės sekretorius Hull yra pareiškęs, kad kelionę lėktuvu kun. Orlemanskiui parūpino Sovietų vyriausybė.

Iš visko aišku, kad Sovietų Rusijos valdžiai buvo labai reikalingas kun. Orlemanski. Joks kitas amerikietis negavo tokio šilto priėmimo pas Staliną, kokį suteikė kun. Orlemanskiui.

LIETUVIŲ KOVOS IR LAIMĖJIMAI

(LKFSB) Šiomet sueina 40 m. sukaktis nuo didelio lietuvių laimėjimo — spaudos laisvės iškovojimo. Ta proga verta prisiminti reikšmingus skaičius: apskaičiuojama, kad nuo lietuviškas spaudos pradžios ligi 1864 m., tai yra per 300 metų iki spaudos uždraudimo buvo išleista lietuviškų knygų vos 750. Nuo spaudos uždraudimo iki 1883 m., iki "Aušros" pasirodymo buvo išspausdinta

1484 knygos, o nuo 1883 m. iki 1903 m., neskaitant laikraščių, buvo išspausdintos 1,372 knygos.

Labai daug knygų sunaikino žandarai. Pavyzdžiui, 1891 - 1893 m. vien tik sienų saugantieji žandarai konfiskavo 37,718 lietuviškas knygas ir laikraščius, o 1900-1902 m. — net 58,182. Į tą skaičių neįeina knygos, kurios buvo rastos ir konfiskuotos visoje Lietuvoje, toliau nuo sienos.

Nukentėjusių už slaptą knygų laikymą ar platinimą bus apie 1.000 žmonių. Jų tarpe buvo ir prastų kaimiečių, ir kunigų, ir pasaulinių inteligentų.

U. S. Rubber Co., specialistai tvirtina, kad padangoms pagamintos oro tūbos yra atsparesnės ir tvirtesnės už paprastąsias ir todėl, sakoma, kad prie progos bus suteiktas tas malonumas ir civiliams automobilių vairuotojams pasinaudoti.

Mano Nuoširdus Patarimas

Visi lietuviai, kurie mylime dainą ir muziką, nekantariai laukiame gegužės 21 d., kada galėsime pasiklausti mūsų garsiosios lietuvių, Anna Kaskas gražių dainų ir išgirsti mūsų giminingos estų tautos muziką p. Ludwig Juht.

Tai bus nepaprasta lietuviams šventė. Netik lietuviui ruošiasi gausiai dalyvauti šiame koncerte, bet ir svetimtaučiai gausiai perka tiketus ir dalyvaus kartu su lietuviais šiame koncerte.

Ypatingai mums lietuviams svarbu gausiai atsilankyti į koncertą, kad visiems parodyti, jog mūsų tauta yra kultūringa ir moka įvertinti meną ir garsius artistus.

Mes lietuviai esame pripratę laukti paskutinės minutės, kad įsigyti tiketus, bet ši kartą tą paprotį pameskime. Tikrai tie, kurie iš anksto nusipirks tiketus gali būti tikri gauti geresnę vietą koncerto salėje.

Mano patarimas mūsų tautiečiams yra, kad tikėtis dabar užsisakyti, ir ypatingai kviečiu čia gimiusius lietuvius ir lietuvi geresnę vietą koncerto kad pamatyti jog mes lietuviui galime net svetimtaučių tarpe gražiai pasirodyti.

Senas Jonas.

40 m. Nuo Mirties Komp. Dvožako

(LKFSB) Daugelis mėgstame lengvą, spalvingą čekų kompozitoriaus Antonino Dvožako muziką, jo scherzo capriccioso, jo slaviškus šokius ar slavų rapsodijas. Jis yra sukūręs visą eilę operų, kaip "Rusalka", "Šv. Ludmila". Taipgi žinomos ir jo religinės kompozicijos, kaip "Stabat Mater", Gėdulingosios Mišios ir k. Jis ir savo muzikos mokslą yra pradėjęs vargonininkų mokykloje. Šiomet, gegužės 1 d., sueina 40 m. nuo jo mirties.

Nusigando

— Aš turiu Tamstai surašyti protokolą, nes važiavai gatve mažiausia penkiasdešimt kilometrų greittumu į valandą, — sako policininkas soferiui.

— Jei tamstai vis vien, ponas policininke, užrašyk protokole, kad važiavau šimto kilometrų greittumu — aš galėsiu lengviau parduoti mašiną — atsakė nužiugęs soferis.

Naujasis oro jėgų vežimas ir lėktuvus (glider), kuris veikia labai tyliai ir nusileidęs labai greitai važiuoja. Tai besiaartinant invazijos laikui dar vienas naciams galvos skaudėjimas.

MINISTERIUI DR. ŠAULIUI 65 METAI

(LKFSB) Šveicarijoje esančiam Lietuvos ministeriui Dr. Jurg. Šauliui šiemet sueina 65 metai amžiaus. Gimęs jisai 1879 m. gegužės 5 d., Žemaičiuose. Aukštuosius mokslus daktaro laipsniu baigė Šveicarijoje. Rašinėjo "Tėvynės Sargą", "Žinyną" ir kitus slaptai Prūsijoje, ar vėliau laisvai Lietuvojeėjusius laikraščius. Nuo pat 1916 m. dalyvavo Lietuvos kūr-

mosi darbo. Susidarius Valstybės Tarybai iš pradžių yra buvęs jos generaliniu sekretoriumi, o vėliau — vice-pirmininku. Vėliau perėjo į diplomatinę tarnybą, buvo Lietuvos pasiuntiniu Berlyne, važinėjo su diplomatine misija į Varšuvą, Šveicariją, dalyvavo Rygos konferencijoje, buvo Lietuvos pirmuoju atstovu prie Kvirinalo (Italijoje).

20 M. KAIP MIRĖ V. BARANAUSKAS, CENTO SUKŪRĖJAS

(LKFSB) Lietuviams savo kūriniams, taip pat Amerikoje 1901 m. Buffalo mieste, o 1904 m. St. Louis parodose, laimėdamas pirmąsias dovanas. 1908 m. jam pozavo prezidentas Rooseveltas, Panamos perkaso medaliui. Pastebėjo jo plakietą su Lincolno atvaizdu ir pavedė jam padaryti panašų atvaizdą naujam Amerikos centui. 1909 m. išleisus centą su Baranausko parūpintu Linkolno atvaizdu, visuomenė gėrėjosi pinigų meniškimu. Tačiau spauda pradėjo kelti truksmą, kam jis ten pažymėjo savo pirmąsias raides — V.D.B. Po savaitės vyriausybės įsakymu tos raidės buvo pašalinta. Tačiau 22,350.00 centų su V.D.B. raidėmis pateko į visuomenės rankas; tuos centus ypač gaudė pinigų kolektoeriai. Baranauskas taipgi dirbo ir San Domingo respublikos pinigų modelius, be to daugybę modelių plakietų ir kt. Jo kūrinių yra Paryžiaus numizmatikos (pinigų) muziejuje, Liuksemburgo valst. muziejuje, Miuncheno muziejuje (Glyptotekeje), American Numismatic Society muziejuje New Yorke, Art Institute Chicagoje, Museum of Fine Arts Bostone ir kitur.

Tas garsus lietuvis mirė 1924 m. gegužės 5 d. New Yorke, taigi šiemet sueina 20 m. nuo jo mirties.

Jums nereikia porcijos korčiukės pirkimui J. V. Karo Bonų.

Praslinkus Pirmai Šešioliktajai

Rašo: A. Daukantas (Tėsnys)

Tuo tarpu mieste tikrai kilo audra. Žmonės jausdami, kad už sulaikymą vežamų javų ir nužudymą vokiečių, vokiečiai baisiai keršys. Mieste išlaužtas žandarmijos ginklų sandelis, ponas Vachmistras cypen pasodintas, vyrai apsikaisę granatomis su šautuvais, bėginėjo gatvėmis. Laivių, Šateikių ir Kalno gatvėse istiprinti kulkosvaidžiai. Kadangi mūsų mieste vokiečių kariuomenės nebuvo, tai buvo tikėtasi, kad vokiečiai, tvarkai padaryti mūsų miestelyje, gali prisijusti kariuomenės iš Šateikių ar Plungės.

Gandas apie Lietuvos nepriklausomybę paskelbimą plaukė iš lūpų ir lūpas, ir miestelėnai dar didesniu įtempimu laukė vokiečių pasirodymo. Prabėgo viena kita diena, savaitė, bet vokiečių nebuvo matyti. Vėliau paaiškėjo, kad vokiečių pulkui prisiarštinus prie Salantų, kas jiems pranešė, kad gresia pavojus, tai jie pasuko Mosėdžio linkui, aplenkdami Salantus. Praslinkus pavojui vokiečių puolimo, miestelio gyventojai apsiraminė. Mieste palaikyti tvarkai, suorganizuota milicija. Už suros savačių slaptai susiorganizavo baltgvardiečiai, kurie susidarė iš dvarponių ir baisiai dvokę lenkais. Vietinę miliciją nunginklavo ir tvarką perėmė ir savo rankas. Baltgvardiečiai laikėsi trejetą savačių. Juos nunginklavo susiorganizavę raudonieji. Raudonieji siautė mieste lyg siaubas, kankino žmones, plėšė ką tik galėjo. A-reštai, kankinimai tiek įgąsdino miestiečius, kad mažai kas beidrįso pasirodyti miesto aikštėje. Salantų bažnyčia liko uždaryta. Kai kada kun. P. Urbonavičius išgaudavo leidimą atidaryti bažnyčios dėl trumpų pamaldų, ir tai po raudonųjų sargyba. Mieste buvo kalbama, kad bažnyčia busianti pavesta valdiškui namu.

Gerai dar atsimenu, vieną rytą ėjau kalno mokyklon, nes eiti per miestą į didžiąją mokyklą nebuvo saugu, ir visos klasės iš didžiosios mokyklos buvo atkeltos į kalno mokyklą, kad vaikučiams būtų arčiau ir saugiau lankyti mokyklą. Buvo Didysis Velykų Penktadienis. Mums Velykų atostogų nebuvo, nes per sukilimus mieste mūsų mokslas buvo nutrauktas porai savačių. Ėjau per šventorių, prie šventoriaus vartų stovėjo raudonųjų sargybiniai,

persirišę rankas raudonomis skraistėmis. Gerai juos pažinau, tai mūsų miestelio žmonės. Nuo vartų atsuktas į didžiąsias bažnyčios duris, stovėjo kulkosvaidis. Bažnyčios durys buvo uždarytos. Sargybiniai mane pralaido. Šventoriuje kun. P. Urbonavičius kalbėjosi su vienu raudonųjų, kuris buvo p. K. ir save vadinosi komisaru. Kunigas maldaudamas prašė jo, kad leistų atidaryti bažnyčią pamaldoms. Bet jis gavo atsakymą, jei nenuilsis, maldavęs, tai busias ten šventoriaus kampe pakastas, o bažnyčia iš pavirsti ją į šokių salę. Nežinau ką ten daugiau kalbėjosi kunigas su tuo žemos rūšies žmogumi, nes nuskubėjau mokyklon. Mokykloje buvo bloga nuotaiką, vaikai lig jausdami ką, tylėjo ir sėdėjo suoluose. Sėdėjau prie lango ir žiūrėjau į milžiniškus bažnyčios bokštus. Bažnyčia buvo nesena baigta statyti ir buvo gražiausia visoje Žemaitijoje. Sekdamas akimis, atsidūriau prie senosios jau nebevertojamos bažnyčios, kuri nuo mokyklos stovėjo apie porą šimtų metrų. Miestiečiai vadindavo senąją bažnyčią "Sofa". Žiūrėjau į senas sofos sienas ir į besipešantį šiaudinį stogą; staiga nuo sofos kampo, prisimetė prie žemės su šautuvais nuskubėjo du vyrai ir paglaudė prie naujosios bažnyčios mūro zomato, paskui juos pasekė dar du. Slėpdamiesi už sofos kampo, stovėjo dar apie 15 vyrų šautuvais ginkluotų. Sėdėjau lig sušalęs, supratau, kad čia kas nors negero, bet tylėjau. Už zomato, bent už 10 žingsnių prie didžiųjų bažnyčios durų, vaikščiojo ginkluotas apdriskęs raudonųjų sargybinis. Toliau prie kulkosvaidžio stovėjo dar du (Bus daugiau)

Boston Edison Company sako... gerai! Puiki mintis išalijuoti vacuum valytuvą ir kitus elektriskus įtaisymus, žinoma, reikia būti atsargiam, nereikia per daug pilti aliejaus. Per daug aliejaus, gadinama motoro armatūros.

Boston Edison Company

WHERE YOUR USED FATS GO

EXPLOSIVES 37 mm Anti-aircraft guns 37 mm Anti-tank guns 75 mm Pack Howitzers 60 mm and 81 mm Trench Mortars 37 mm Airplane Cannon 42" Chemical Mortars Dynamite for demolition Gunpowder for our Allies		MILITARY MEDICINES Sulfa Ointments Acriflavine Antiseptics for treatment Proflavine (ing Gas Gangrene) Smallpox Vaccines Insulin Opiates to ease pain Surgical Jellies Nicotinic Acid
OTHER MILITARY USES Synthetic Rubber Airplane Lubricants Depth-charge Releases Incendiaries Deicing fluids for aeroplanes Nylon for parachutes, powder bags, etc. High-resistant Paints Fabrics of all kinds Marine rope Military and Naval Soaps Hydraulic Fluids		INDUSTRIAL PURPOSES Metal Working Mining Industrial Soaps Textiles Food Products Railroad Lubricants Civilian Soaps Tanning and Processing Leather Insecticides and Fungicides Rubber Processing

Užsisakykite Toniko Pas Mus

Pristatom geriausį toniką Piknikams, Vestuvėms, Krikštynoms ir visokiems Parengimams.

Kainos prieinamos.

Myopia Club Beverage Co.

Grafton Ave., Islington Mass.
 Tel. Dedham 1304-W

PRANAS GERULSKIS, Namų Tel. Dedham 1304-R

DARBININKAS

(THE WORKER)

Published every Tuesday and Friday except Holidays such as New Year, Good Friday, Memorial Day, Independence Day, Labor Day, Thanksgiving and Christmas

SAINT JOSEPH'S LITHUANIAN R. C. ASSOCIATION OF LABOR
Entered as second-class matter Sept. 12, 1915 at the post office at Boston, Mass. under the Act of March 3, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 Act of October 8, 1917, authorized on July 12, 1918

SUBSCRIPTION RATES: PRENUMERATOS KAINA
Domestic yearly \$4.00 Amerikoje metams \$4.00
Domestic once per week yearly \$2.00 Vieną kart savaitėje metams \$2.00
Foreign yearly \$5.00 Užsieny metams \$5.00
Foreign once per week yearly \$2.50 Užsieny 1 kart sa-tėj metams \$2.50

366 West Broadway, South Boston, Mass
Telephone SOUTH Boston 2680

Nieks Jų Rolės Nesisavina

Komunistų dienraštis ("Laisvė") padarė šitą charakteringą pastabą:

"...Mirusis Kard. O'Connell liberalizmu nepasizymėjo. Jis buvo konservatyvus, net reakcinis. Jo vadovaujamoji ir palaikoma spauda dažnai akiplėšiškai garbino Hitlerį. So. Bostono Darbininkas buvo mirusiojo Kard. globojamas. Na, ir šis laikraštis kadaise ragino Amerikos lietuvius, kad jie prašytų Hitlerio "išlaisvinti Lietuvą!". Liberališkų pažiūrų kardinolas to kio Darbininko redaktoriaus "žygio" niekad nebūtų toleravęs".

"Juo drūčiau meluosi, juo greičiau tau patikės", — pasakė Hitleris. Matomai komunistėlis norėjo čia pasiekti Hitlerio patarimų, bet galvėlė neišnešė. Drūtmelagystė tai drūtmelagystė, bet čia labai kvaila, nes per daug aiški. Kas yra skaitęs Kardinolo O'Connelio globojamą spaudą, ypač Vyskupijos organą "Pilota", tas atsimesna sieksninius straipsnius prieš Hitlerį, prasi-dėjusius nuo pat Hitlerio įsigalėjimo laikų, t. y. dar prieš Austrijos okupaciją, ir tebeapsirodantiems iki šiai dienai. Sunku būtų rasti "Pilota" numerį, kuriam nebūtų pasmerkta Hitlerio antireliginė politika. Ne tuo matu matuojama Kardinolą O'Connellį. Jis nebuvo nė liberalas, nė reakcinis. Jis buvo lojalus Katalikų Vyskupas, ir kaip toks, negalėjo toleruoti jokios prieš religinės veiklos. Netoleravo nė komunizmo. Ot, čia ir slepiasi komunistų pagieža ir — jų kvaila politika, kuri reikišiai šiais žodžiais: kas nekomunistas, tas reakcinis atžagareivis. Bet atžagareiviai yra patys komunistai. Ar gi ne beprotis atžagareivis nupiauna pirštą ir nori jį prigdyti? Taip pat elgiasi komunistai: viską sugriovė ir griebėsi vėl atstatyti. Ir kamavosi per 25 metus, ir atstatė — kur kas prastiau negu prie caro. Ar rasite kur istorijoje kvailesnę atžagareivystę? Sugriaut tai komunistai — specialistai, bet pastatyti tai atgrubnagai nykštukai.

Kardinolas O'Connell globojo ir "Darbininką", bet ne dėlto, kad "D-kas" būk tai prašydines Hitlerį "išlaisvinti Lietuvą". "D-kas" niekad tokio "žygio" nėra daręs. Čia antroji komunistų kvaila drūtmelagystė. Juk jie puikiai žino, kad ne vien "D-kas", bet ir visi lietuviškai nekomunistai, kokių jie ten partijų bebūtų, nenori nė teutonų, nė slavų vergovės, bet laisvos nepriklausomos Lietuvos. Komunistai, kad ir sugedę iki kaulo smegenų, bet vis dėlto nejaukiai jaučiasi, kad jie tik vieni Lietuvos pardavikai ir išdavikai. Tad jie stengiasi ir kitus pažeminti iki savo nepavydėtino lygio. Tačiau nėviena lietuvių partija, net pati kairiausioji, nė iš tolo komunistams nepriylgsta. Jiems vieniems tenka negarbinga rolė išdavikų vardą nešioti. K.

Ne Editorijalas

Komunistinė galvosena kažkaip keistokai painiojasi. Kokia politika, tokia ir galvosena, ir advernai. Štai vienas iš daugelio pavyzdžių. "Darbininko" vedamuosius pasirašo K. Visai kuklus slapyvardis — viena raidė. Rodos, paliktų jį ramybė ir kibitų ne į slapyvardį, bet į raštų turinį. Bet kur tau. Komunistams būtina rūpi sužinoti asmuo, kad galėtų jį kaip nors iškoneveikti. Paprasčiausia kaimietiška politika, bet šiuo kartu sekminga, nes štai vieną gražią dieną komunistėliai pradėjo teigti, kad K. tai ne kas kitas, tik Kmitas ir tai dar kunigas. Iš kur jie tai sužinojo? Kad būčiau Puškinas, tai atsakyčiau jo eilutėmis, kurios lietuviškai maž daug šitai skamba:

Aš kartą, savo vardo nepadėjęs,
Spaudon paleidau vienas eilutes;
Ir kažkoks žurnalinis niekadėjas
Bevardiškai sukritikavo jas.
Bet ką gi? Mudviem taip ir nepavyko
Laikyti savo šposus paslaptę:
Jis iš nagų mane pažin' iš sykiu,
Aš iš ausų tuoju atspėjau jį.

Kadangi jie gali teigti, kad eilėraštis visai ne Puškino, tik mano sugalvotas, tai paduodu jo originalą.

Odnaždy ja stichami kak to svistnul
I vydal ich bez podpisi mojej;
Žurnalnyj šut o nich stateiku tislul,
Bez podpisi — ž pustin ejo zlodiej.
Nu etož? — Ni mnie, ni žurnalomu šutu
Nė udalos' pokryt' svoich prokaz:
On po koptiam uznal menia v minutu,
Ja po ušam uznal ego totčas.

Demonstruojamas naujas išradimas, kaip apgesinti pakilusias liepsnas karo operacijose, kurios reikia būtinau užgesinti. Tai armijos bandymai, Jacksonville oro stotyj.

Akmuo Su Inkaru Ant Tremtinio Kapo

— Tardydami svilina knygnešio kojas. — Naktis kapuose su knygomis. — 500 rublių už Bielinio galvą —

— Pro geležimi užpintą langą pamatė senus tėvus... — Trys mėnesiai kalėjimo už lietuvišką kalendorių. — Kraujas iš burnos troškiamo kalėjime. —

— 40 m. nuo pavergtųjų laimėjimo. —

— Tremtinio laiškas prieš caristinę Rusiją. —

Kai okupantų knygomis pečius kūreno

Vargiai ar istorija žino daug tokių sunkių kovų, kokia buvo vedama lietuvių knygnešių prieš galin-gąjį okupantą — Rusiją, užgynusią spaudos laisvę. Lietuvos liaudis rado stiprių vadų ir užtarėjų. Vyskupas Valančius okupantų brukamas rusiškas raides vadino piktvarlėmis, kuriuos išsižergusios ir lietuviams netinka. Savo diecizijos kunigų jisai kasmet klausdavo, kiek parapijoje moka skaityti. Dėl to, kaip vienas Dotnuvos knygnešis pasakojosi, kunigai ragino, kad kiek galint daugiau laikraščių ir knygų po kaimus būtų skleidžiama, gi toksai karštas lietuviškojo kaimo švietėjas, kaip kun. Katelė, persirengęs civiliniais drabužiais naktimis po kaimus važinėdavo, tikrindamas, egzaminuodamas, parodydamas, kaip kaimiečiai turi rašto mokytis. Buvo gi net tokių, kaip kun. M. Opulskis, kurs pasiuntė knygnešį A. Bataitį po kaimus, kad supirkinėtų rusiškomis raidėmis spausdintas knygas, maldaknyges, o žmonėms dalytų tikras lietuviškai slapta Prūsiose išleistas. Rusiškomis knygomis ilgą laiką Opulskis pečius kūreno, nors ir sumokėdamas po 30 kapeikų už vieną, kad tik sunaikintų...

Degino kojas ir rykštes grūdo į nosį...

Caro žandarai uoliai gaudė draudžiamas lietuviškas knygas. Nekartą kuris iš jų apsimetęs užeidavo pas kaimietį pasiklausti, neva užmiršęs kokia šian-dien diena. Jei tik tas išsi-traukdavo lietuvišką kalendorių, tai jau — amen. Sugavę knygnešį Cieplinską rusai nusigabeno į Kražius ir norėdami išgauti, kam jisai knygas nešė, su policininkais jėga pastatė ant karštų plytos geležų. Knygnešis ėmė rėkti. Atbėgo asesorius tarnaitė, ji bailsaus reginio sujau-dė irgi pradėjo rėkti ir policininkai sustojo nežmoniškai kankinę. Knygnešys Mockaitis taip pasakoja savo pergyvenimus tandant: — Žandarai mane išvedė į kitą kambarį ir kaip imsi mušti, visai kankinti, į nosies šnerves kišti rykštes — visą sukruvino; kraujas bėgo ne tik per nosį, bet ir per gerklę...

Knygnešiumi Tamošiūnui per tardymą ne tik kumštėmis daužė galvą, bet net revolverio kotu kirto į dantis, kad tas kraujais apsiplė. Oi, daug priken-tėjo dėl lietuviškos knygos! Štai ką vienas pasakojasi pergyvenęs, kai jį žandarai pastebėjo: — Man bebėgant pasigirdo vienas, antras šūvis, bet nekludė. Trečias pataikė man į kairę ranką.

(Tovarišciai, rusiškai suprantate? Ješčio by! Kokie būtumėt Maskvos agentai!)

Už susidariusius išpūdžius (kai kurie gali išeiti mano nenaudai) aš visą bėdą suverčiu ant Puškino. Jam buvo tikslu tokį eilėraščių parašyti, man — ne. Bet sulietuvinti — kodėl gi ne? Ir supuolimas išėjo toks nugalimai patrauklus, kad neiškenčiau jo nepacitavęs. Bet visa komunistinė keistenybė štai kur. Jau per keletą metų beskelbdami, kad K. tai Kmitas ir dar gi kunigas, komunistai nei iš šio, nei iš to, išlenda su šitokiu priekaištu: "Tokiu politiniu sugedėliu ir yra Darbininko editorijalų rašytojas kunigas, kurs net nedrįsta savo pavardės pasirašyti, o slepiasi po raide K."

Čia nebe paslaptis. Pirmoji raidė tiksliai parašyta. Likusias jūs atspėjote iš editorijalų turinio. Kaip? — Tepaaiškina Puškinas. Ir jūs galite savo pavardžių nepasirašyti. Atspėsime iš — ausų. K.

Kulka kiaurai perėjo. Kulkos, kaip bitės, aplink pradėjo zirsti. Bet aš stipri-nausi ir bėgau. Netoli Gargždų buvo kapai, ap-tverti neaukšta tvora. Aš skubiai įlindau į tuos kapus; naktis buvo tamsi, baimės neturėjau. Mano knygos įsmuko į kažkoko numirėlio kapą. Aš ir to nebijoju; jei galėčiau, tai ir aš pats gyvas į žemę lįščiau, kad tik kareiviai manęs nesugautų. Bet mano laimei manęs nesugavo..."

Įvairūs kaimiečių nuotykių

Gudrūs ir ryžtingi buvo Lietuvos kaimiečiai. Kas lietuvių patikėti, kad jie netais spaudos draudimo laikais galėtų Lietuvoje įsitaisyti slaptą spaustuvelę, o taip buvo. Pvz., knygnešys Neteckis buvo įsitaisęs mažą spaustuvelę pelūdėje, kur spausdindavo viršelių okupantams apdum-ti... Knygnešys Bielinis netgi slaptą laikraštėlį buvo pradėjęs leisti, įsitaisęs slaptą spaustuvelę pas miško sargą. Išspausdinti 300 egzempliorių reikėjo dirbti net porą savaičių, bet kiek džiaugsmo — savo išleistą laikraštį platin-ti... Buvo užsidedimo ir pasišventimo dėl lietuviškos knygos. Vienas Kavarsko apylinkės bernas, Juozas Maldžius, tarnaudamas pas ūkininkus, trečdajį savo algos skirdavo slaptoms lietuviškoms kny-goms, kurių kaimynams veltumi išdalindavo. Švieti-maši buvo taip pamėgęs, kad kalbėdavo: — Mano žmona — knyga, vaikai — skaitymas.

Knygnešys Sakalauskas, kai jam reikėjo pervažiuoti per miestelį, kur buvo daug žmonių ir policijos, kad neįtartų knygos vežant, pasivertė pamišėliu. Kitam padavė vadžias, o pats ėmė visokius "šposus" krestī. Knygnešys P. Šembelis net 34 kartus ėjo per sieną, mirtiname pavojuje gabendamas kny-gas. Bet ir padarydavo: knygnešys St. Stoškus per 7 metus pardavė įvairių knygų už 2,000 rublių. Panevėžio knygnešys Milašiusnas per savo rankas slaptųjų spausdinių perleiti ir vyti. Matydamas ne-

do už 8,000 rublių, gi knygnešys M. Vasiliauskas — net už 35,000 rublių, o kas suskaičiuos kiek knygų pervežė toks knygnešių karalius, kaip Bielinis! Juk už jo išdavimą rusų valdžia net premijos 500 rublių buvo paskyrusi.

Sunkūs išgyvenimai kalėjime

Lietuviai knygnešiai daug meilės parodė lietuviškai knygai. Štai, kaip vienas iš jų nusipasakoja: — Perėjus rubežių vėl ne pyragai: perlytas, drapa-nos sušalusios į ragą, o reikia bristi per upes ir balas, ledus laužant, kame ir kiškis nenoriai eina. Ir taip kartais tekdavo eiti po dvi tris mylias, mažką valgęs ir nemiegojęs. Prie to dar reikia pridėti daug rūpesčių, baimės ir išgąsčio. Tartum koks kirminas sveikatą graužte graužė ir nervus ardė".

Sunkiausia būdavo tiems, kurie pakliuvo į sargybinių, žandarų rankas. Knygnešį Ant. Bubėną rusų policija paėmė sergantį, kankino; pasirgęs dar kurį laiką jisai mirė džiova. Knygnešių organizatorius kun. P. Šilinskis jaunas mirė džiova Rumšišky. Panevėžio apylinkėse uoliai darbavosi knygnešiai bro-liai Širvenskai. Vieną jų, Igną, buvo net ištrėmę į Sibirą, bet grįžęs jis vistiek savo dirbo. Kartą jį knygas benešantį pastebėjo sargybiniai, ėmė šaudyti iš bėgusių, šoko į ežerą ir prigirė. Jo gi brolis Jonas po kiek metų eidamas su knygomis sutiko žandarus. Ėmė bėgti. Žandarai jį mirtin nušovė. Jonas Jasėnas turėjo dvejus metus sėdėti kalėjime, kad rado langus lietuviškomis raidėmis spausdintu popieriu aplyjuotus, iš ko spėjo, kad jis skaito draustus laikraščius. Vienas vyras tris mėnesius išsėdėjo Raseinių kalėjime už tai, kad rado lietuvišką kalendorių.

Knygnešį Laduką uždarė į kalėjimą. Kaip gi jam susopo širdį, kai jis pro geležimi užpintus langus pažino, kad tai buvo jo tėvai. Pasikalbėti neleido, tik tėvai slapta prie langelio priselė vieną žodį pratarė: "Pasišėm" — iš to suprato, kad jų namuose nieko nerado. Apsivertė knygnešys žiūrėdamas į atsitolinančius senelius ir jausdamas, kad paskutinį kartą juos mato. Jaunas knygnešys I. Bitaitis Panevėžio kalėjime išbuvo 10 mėnesių. Kambarėlis buvo šaltas, drėg-

nas, priplėkęs, mažutis, žiemos laiku oras troškus, nes langas nebuvo atidaramas, vaikščioti visai nebuvo galima. Jaunas knygnešys pajuto galvos sopėjimą, pasirodė kraujas... Ištremtas į Tiflisą po metų mirė džiova...

Bet nė tos kančios knygnešių neatgrąsindavo nuo svarbaus darbo. Ne vienas, kaip tas J. Baranauskas, išėjęs iš kalėjimo, sakydavo: — Tegul sodina, kiek tik norėdami, aš vistiek nesiliausiu savo dirbės!

Baisiame ištrėmime

Teisingai Tumas-Vaižgantas yra pasakęs: — Turty, rodos, nė vienas nesuskrovė iš knygų kontrabandos. Gyvybę gi, laisvę ir tėvynę didžiama jų prarasdavo...

Kalvarijos Juška už vieną lietuvišką maldaknygę buvo ištremtas dvejus metus.

Ne vienas knygnešys, kaip, pvz. J. Sakalauskas, girdėjo baisesius okupantų žodžius: — Kad nenorėjai būti kaip žmogus, tai dvėsk kaip šuva ištrėmimė!

Ir mirdavo... Knygnešių kapais kelias į Sibirą užžymėtas. Kad ir grįžo kuris, kaip, pvz., Sikarevičius, tai kraujais spaudydamos ir mirė pusės amžiaus nesulaukęs. Knygnešys Ūdra ištrėmimė Jaku-tų krašte išbuvo trejus metus. Garsiojo knygnešio Bielinio brolis Andrius, kuriam į koją įsimetus buvo gangrena ir koją teko nupiauti, rusų buvo už knygas ištremtas į Vologdos guberniją, kur jis ir mirė. Draugai tremtiniai ant jo kapo pastatė akmens paminklą su iškaltu inkaru... vilties ženklą. Viltis išsipildė, pergalė atėjo, bet dar reikėjo daug, daug aukų.

Aukščiau minėtas knygnešys Ladukas iš ištrėmimo rašė: — Tas neramus žvėris, pasiilgimas, neduoda man ramumo. Jis yra kasdienis mano valgis...

O sužinojęs apie seno tėvo mirtį laiške guodėsi: — Tėveli, dėlko palikai mane ištrėmimė?! Verk Jaranske, verk tu, Kišmata (upė prie Jaransko), nes daug turį lašų...

Tęsinys 5-tame pusl.

Convenient Collection System

Farm families and women in remote communities can now exchange their used kitchen fat for extra ration points and cash as conveniently as city shoppers since Railway Express facilities provide a nationwide collection system.

Šv. Stanislovas

1030 - 1079 m.

Dievo karalystė danguje ir Kristaus vietininkė, šv. Bažnyčia, žemėje turi daug - daug šventųjų, kurie, savo prakilnia garbe besidžiaugdami, šviečia žmonėms ant žemės, tarsi mirgančios žvaigždės tamsioje naktyje žydriuose padangės skliautuose. Vieni jų yra patrijarkai, pranašai ir apaštalai, kiti gi kankiniai, išpažintojai, našlės, mergaitės ir nekalti vaikeliai.

Minint visiems lietuviams gerai žinomą ir visų didžioje pagarboje laikomą šv. Stanislovo dienos šventę, nors trumpais bruožais susipažinkime su tuo lietuvių tautos numylėtu šventuoju. Jis kiekvieno lietuvių širdyje stovi greta mūsų tautiečio. Lietuvos karaličio šv. Kazimiero, nes retai tesiras šeima, kurios nepuoštų Kazimiero-os, ar Stanislovo-os gražieji vardai.

Katalikų bažnytinė Martyrologija, savo garbingų šventųjų tarpe paduoda net 2 šv. Stanislovus: išpažintoją ir kankinį. Pirmasis — buvo šv. Stanislovas Kostka, jėzuitas, pragyvenęs vos 17 metų, 9 mėn. ir 17 d. (1550-1568 m.), mirė Romoje, kame ir palaidotas. Jis skaitomas katalikiškos jaunūomenės Globėju ir jo šventė yra apvaikštama lapkričio 13 d. Antrasis gi — yra šv. Stanislovas Ščepanovietis, Krakuvos vyskupas ir garbingas kankinys, išgyvenęs 48 m., 9 mėnesius ir 12 d. (1030-1079 m.). Kadangi dauguma jo bendravardžių Amerikoje, ypač brangioje tėvynėje Lietuvoje, apvaikšto savo vardadienius gražiausiuose metų mėnesio gegužės 7 d. (o ne 8 d.), kuri kaip tik Bažnyčios yra viešai pasakirta šv. Stanislovo šventei, tat čia ir tenka plačiau prabilti keletą žodelių apie minėtąjį šventąjį.

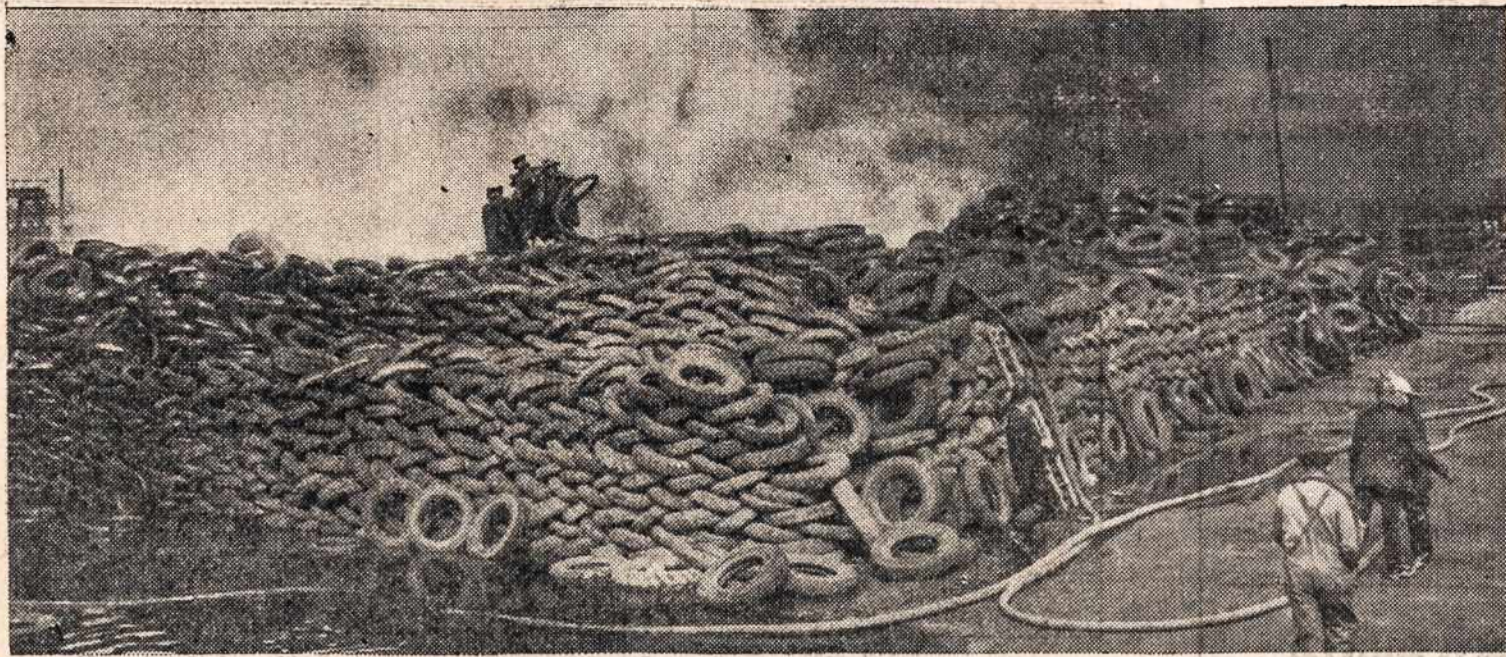
Šiam garbingam šventąjam duota ir prakilnus, gražus vardas "Stanislovas", kuris yra sudėtas iš dviejų, slavų kalbos, žodžių: "stan" ir "slava", tai reiškia — "pakilk, prašvirk garbe!" Vardas labai meilus ir visus žavėjantis.

Šv. Stanislovas, vyskupas ir kankinys, gimė liepos mėn. 26 d. — šv. Onos,

šv. Panelės Marijos motinos, dienoje — 1030 met., Ščepanovo dvare, Krakuvos vyskupijoje, Galicijoje. Iš to ir kilo jo pavardė Ščepanovietis. Jo gimdytojai Belislovas ir Bogna, kilę iš labai prakilnių aristokratų šeimos, per 30 metų buvo bevaikiai ir nustoje vilties kada nors gyvenime susilaukti vaikų. Pagaliau Dievas išklaušė jų abiejų karštas ir nužemintas maldas, dažnus pasninkus, griežtus apsimarinimus ir gausias pavargeliamis aukas ir suteikė jiems kūdikį, kuris per šv. krikštą gavo garbingą Stanislovo vardą. Nuo pat jo užgimimo, geraširdžiai ir dievo-baimingi tėveliai, kaip pirmgimi kūdikį, pašventė jį paties Dievo tarnybai.

Jaunystėje, matydamas savo tėvelių ypatingą pamaldumą, duosnumą pavargėliams ir našlėms, dažnus apsimarinimus, jaunas Stasiukas irgi pasėkė jų patrauklaus pavyzdžio pėdomis. Jau pačioje kūdikystėje, jis pasižymėjo giliu pamaldumu, susivaldymu valgiuose, pažymėtinu paklusnumu, ypatingu visiems meilumu ir pavyzdžiumu. Tat būdamas vos 9 metų amžiaus, berniukas atrodė jau nepaprastai dievobaimingu. Išistas valandas išklūpėdavo bažnyčioje ir karštai, dievotai melsdavosi. Maloniausia jam būdavo melstis prie Dievo Motinos, šv. Panelės Marijos altoriaus, arba savo kambarėlyje prie gelėmis papuoštos jos puikios stovylos. Jis pasižymėjo aštriu pasninkavimu, didele susivaldymu visuose gyvenimo patogumuose ir buvo labai gailingas pavargėliams, kuriems atiduodavo visus savo nuo tėvelių gautus pinigus. Nors ir aristokratiškai auklėjamas, tačiau vietoj minkštos ir patogios lovos, miegodavo ant nuogų grindų.

Nusiūstas mokyklon, atsižymėjo gilia išmintimi ir protingumu, tuomi nustebindamas netik mokytojus, bet ir savo vienmečius draugus. Suaugusį, tėveliai jį nusiuntė įsigyti aukštesnių mokslų į Gniezną, tuo laiku vienatinį univer-

Chicagoj, kur yra sukrauta 250,000 padangų kilo gaisras. Gaisras daug padangų sunaikino. Tos padangos sukrautos jau valdžios valdininkams vykdam padangų racionavimą. Šiuo laiku padangų krūvos, kurios matomos paveiksle, nevienam automobilio savininkui sukelia gailėsčio dėl kilusio gaisro, nes jau būtų labai pageidaujamos turėti ir sau naudojimui.

sitetą visoje šalyje. Jo sparti pažanga moksle, švelnumas, kuklumas, paprastumas, atvirumas ir pažymėtinas teisingumas, visur ir visų širdyse įkvėpdavo tikrą draugiškumą prieš savęs netik profesorių, bet ir bendramokslų studentų tarpe. Su didžiais pagyrimais — "Magna cum laude" — užbaigęs šį universitetą, jis savo tolimesnes studijas Bažnytinėje Teisėje (Canon Law) ir šv. Teologijoje tęsė garsiaame Paryžiaus universitete. Dėl savo perdidelio nusizeminimo ir paniekinimo tuščia pasaulio garbės ir praeinančias tuštūbes, jis net atsisakė imti garbingą Doktorato mokslinį laipsnį, kurį universitetas jam net keletą sykių siūlė.

Sugrįžęs į savo tėviškę ir vėliau mirus jo tėveliams, visus jam paliktus labai didelius turtus išdalino vargšams, ligoniams, apleistiesiems, ypač našlėms ir naklaidams. Šv. Kunigystę priėmė iš rankų garbingos atminties Krakuvos vyskupo Lamberto I Zula's. Neuzilgo tapo pasikirtas katedros pamokslininku, vėliau kanauninku ir pagaliau general-vikaru. Jis pasižymėjo uoliu kunigystės pareigų pildymu, ypač savo karštais, iškalbingais ir turiningais pamokslais, kurie daug-daug žmonių gražino prie Dievo ir daig nusidėjėlių prie tikros atgailos ir gyvenimo pataisymo. Tat ir nestebėtina, kad netik dvasiškija, bet ir pasauliečiai dieną - naktį kreipdavosi prie jo, prašant įvairių patarimų, kaip pasauliniuose, taip ir dvasiniuose dalykuose. Jo namų duris ir prakilni, šventą širdis visiems ir visuomet buvo atdaros. Krakuvos vyskupas Lambertas labai mylėjo šv. Stanislovą. Svarbiausiose dalykuose klausdavosi jo patarimų ir visuomet jų klausydavo. Pats vyskupas norėjo net atsisakyti vyskupijos ir užleisti jos valdymą šv. Stanislovui, bet šis žmogus, būdamas visems nusizeminimo tikru pavyzdžiu, gana griežtai, bet su giliu nusizeminimu atsisakė priimti šią garbingą malonę. Po vyskupo Lamberto mirties, prašomas paties karaliaus, dvasiškijos, visų tikinčiųjų ir net du sykiu griežtai paragintas paties popiežiaus Aleksandro II, nusizeminęs Dievo tarnas, šv. Stanislovas, pagaliau sutiko ir 1072 metais tapo konsekruotas Krakuvos vyskupi-

jos vyskupu. Kaip uolus sielų ganytojas, rūpestingas apaštalių ir paties Kristaus vietininkas, jis ėjo savo vyskupiškas pareigas su didžiausiu uolumu, energija ir pasišventimu. Vienintelis jo troškimas buvo pataisyti, išrauti su šaknėmis visas blygybes, nedorumus ir nemoralumus netik paprastų žmonių, bet ir šviesuomenės, aristokratiškos ir karališkos šeimos gyvenime, nepaisant, kad ir jam pačiam reikėtų už tą skaudžiai nukentėti. Ir vyskupu būdamas, jis pasižymėjo savo ypatingu pamaldumu, nusizeminimu, pasiaukavimais, visiškai nekaltybe, širdies malonumu, gausia labdaryste vargšams ir ligoniams, drašiai visur ir prieš visus gynė tiesą, neapkentė melagystės ir visai nepaisė šio pasaulio tuštūbių, bei jo greit pranykstančios garbės.

Jam taip šventai vyskupaujant, Lenkiją ir Galiciją, jo tėviškę, valdė narsus karalius Boleslovas II. Šis valdovas, apakintas garbingais pergalių karais prieš stačiatikius Rūsus Ukrainoje, buvo paskendęs baisiose nedorybėse, šlykščiose paleistūvystėse (nors ir buvo vedęs žmoną, turėjo net 3 vaikučius), nežmoniškose girtuokliavimuose, taipgi pasižymėjo pasibaisėtinais žiaurumais, neteisėbėmis ir įvairiausiais savo pavaldiniams skriaudų veiksmais. Tat ir neveltui įsigijo sau "Ziauriojo Karaliaus" vardą. Biauřejosi ir piktnisiojuimi visų žmonės, bet ne vienas nedrįso jam nieko į akis pasakyti, arba perspėti, nes visi jo bijojosi. Nebijojo tiktai vyskupas, šv. Stanislovas. Drašiai nuėjęs pas karalių, iš pradžių asmeniškai ir maloniais žodžiais maldavo jį, pametus asmeninius ir viešus papiktinimus, pasitaisyti, kad neužtraukus Dievo skaudžios bausmės ant savęs ir ant visos šalies. Karalius išgirdęs tokius jo žodžius, nemalonių perspėjimus, labai supyko ir įniršo ant vyskupo. Išniekino šventąjį visokiems nepadoriais žodžiais ir su didele panieka liepė jam pasišalinti iš karališkų palocijų ir daugiau niekad nebesirodyti.

Boleslovas kaskart vis ėjo dar labiau nedoryn. Dar labiau pradėjo slėgti žmones ir užkrauti jau ir taip nebeapakeliamus mokesčius, dar šlykščiau pradėjo paleistūvauti, vedamas

savo juodos ir purvinos sąžinės, netik privatiškai, bet ir viešai. Kad dar labiau pasijuokus iš vyskupui neva duotų pasitaisyti ir užkirsti kelią papiktinimams, pasižadėjimų, Boleslovas prievarta pasigriebė jauną ir labai gražią Si-rado turtingo karališko seniūno - vaivados Mečislovo žmoną N... ir uždaręs ją su kitomis savo karališkuose palociuose, prieš jos norą ir valią, susilaukė su ja net keletą vaikučių. Gniezno arkivyskupas ir kiti vyskupai tarėsi su kunigaikščiais ir garbingais bajorais kokiais keliais ir kokiū būdu perspėti ir sudrausti nežmoniško valdovo tiesiog beprotišką gyvenimo elgesį. Tačiau visi jo bijojosi, nedrįsdami užsitraukti ant savęs valdovo rūstybės, keršto ir skaudžių, net mirties, pasekmių.

Tiktai vienintelis garbingas vyskupas, šv. Stanislovas, jausdamas savo dvasinę pareigą, išdrįso stoti karaliui veidas veidas. Lydimas kelių aukštesnių dvasiškių ir garbingiausių bajorų, jis antrą kartą nuėjęs, griežtai perspėjo karalių Boleslovą apie jo pasibaisėtinus darbus. Po trečiojo ir ketvirto panašaus perspėjimo ir nesu-laukus jokių pageidaujamų, gerų pasekmių, šv. Stanislovas viešai eskomunikavo karalių Boleslovą II, t. y. išskyrė jį iš tikinčiųjų tarpo. Visi žmonės, bajorai ir kunigaikščiai labai nusigando. Karalius gi, vietoj daręs atgailą, įniršo bėgaliniu pykčiu, pasiryžo vyskupui žiauriai atkeršyti ir net skaudžiausiu būdu jį nu- bausti.

Išsyk griebėsi visokio šlykštaus mėlo ir biaurių šmeižtų prieš jį. Keletą metų atgal šv. Vyskupas įgijo bažnytinę nuosavybę, nupirkdamas žemės plotą iš tūlo Petro Piotravino, Liublino apylinkėje, pilnai sumokėdamas suljgtus pinigus. Karaliaus gi agentai, sukurstė jau mirusio pardavėjo įpėdinius, kurie ir apskundė karališkam teismui, būk vyskupas niekad minėtų pinigų nesumokėjęs. Ši garsi byla, įvairių prieš vyskupą pa- juokimų lydima, pasklydo po visą šalį. Prisiartino teismo diena, kurioje pats vyskupas asmeniškai turėjo stoti prieš karalių. Kadangi gerai žinojo, kad teisme daugelis melagingų liudytojų liūds prieš jį, tat praleidęs tris dienas ir tris naktis karštose mald-

se ir pasninke, minėtoje teismo dienoje, pats vyskupas, lydimas kelių aukštesnių dvasiškių ir minios nukeliavo prie 3 metai atgal mirusio Petro Piotravino kapo, visų žmonių akivaizdoje priklė jį iš numirusių ir kartu su savimi nusivedė į teismo salę. Čia numirėlis aiškiais žodžiais pasakė pačiam karaliui Boleslovui II, jo klastingiems, melagingiems liudininkams ir patiems teisėjams, kad šv. vyskupas Stanislovas tikrai pirkopaminėtą žemės sklypą ir pilnai, suljg susitarimo, užmokėjo jam priklausomus pinigus. Padarius savo viešą liūdydą, vyskupas vėl nulydėjo jį prie grabo, kame jis vėl pavirtė į pirmykštį mirties stovį. Šis viešas ir garsus vyskupo padarytas stebūklas labai paveikė karalių, kuris trumpam laikui aprišo savo nedoruose darbuose.

Nusilpęs sveikatoje ir pajurus nervams dėl perdidelio nusidirdimo, vyskupas kaikuriam laikui pasitraukė iš Krakuvos ir apsigyveno netoliese miesto, priemiestyje prie šv. Mykolo Arkangelo koplyčios. Tuo tarpu karalius vėl sugrįžo prie savo dar žiauresnių darbų, tyroniško belaisvių kankinimo, paimitų, kruvinuose mūšiuose prie Kijevo miesto ir pagaliau užsidegė dar didesniu kerštu, kraugėriška neapykanta prieš vyskupą. Galūtina nutarė amžinai atsikratyti šv. žmogaus ir jį nužudyti, panašiai kaip

ir Kristaus laikais žiaurusis karalius Erodas nukirto šv. Jono Krikštytojo galvą, kuris irgi perspėjo jį dėl paleistūvingo gyvenimo su savo brolio žmona, Erodijada.

Išsyk karalius net tris kartus siuntė savo ištikimos sargybos kareivius nužudyti šv. vyskupą. Tačiau kiekvieną kartą dangiška jėga ir ypatinga šviesa, o gal ir perdidelė kareivių pagarba prie šv. žmogaus, vis sutrukdavo jų nedorų darbų įvykdymą. Tuomet nežmoniškų pykčiu degdamas, sužvėrėjęs karalius pats asmeniškai įpuolė šv. Mykolo Arkangelo bažnyčion ir laike šv. mišių, per patį šv. Ostijos pakylėjimą, savo kardu nužudė šv. Stanislovą, kurs staiga krito negyvas ant altoriaus laiptų, belaikydamas rankose pakonsekruotą Ostiją. Tuo pačiu akymirksniu, jis įsakė savo karališkos gvardijos kareiviams kardais sukapti šventojo kūną ir išvežus už miesto, išmėtyti kūno dalis laukuose, kaip maistą plėšriesiems žvėrimis ir laukiniams paukš-

Naujas Svarbus Veikalėlis

Bibliografinis Pranešimas

Pastaruoju laiku ukrainiečių unijotų vyskupas, Ambraziejus Senišyn'as išleido iš spaudos anglų kalba nedidelį, bet labai svarbų katalikišką veikalėlį antrašte: *One Fold And One Shepherd — Viena Avydė ir Vienas Ganytojas*.

Šioj knygoj aiškiausiai pasako, kad Katalikų Bažnyčioje, kurios galva yra Popiežius, yra ne vien tik lotyniškas ritualas, kokį ir mes, lietuviai turime savo bažnyčiose, bet yra įvairus, tik tas skirtumas, kad lotyniškas ritualas yra plačiausiai vartojamas, nors... nors ir jo iki pustrčio šimtmečio krikščionybės visiškai nebuvo, nes Romoje mišios buvo ne lotynų, bet graikų kalba.

Tad patartina tą veikalėlį perskaityti, kurį galima įsigyti tiesiog nuo autoriaus šiuos adresu: *Ukrainian Catholic Seminary, Stamford, Conn.*

Šio veikalėlio kaina nepažymėta. Bet, manau, kad kas "štamposis" kokį "kvoderį", ar pusę dolerio nusistų už tai būtų ir "alright"...

K. Vidikauskas

*** POINTS FOR FATS ***

FATS AND OILS ARE SCARCE

ALL OVER THE WORLD!

AND WAR HAS CUT OFF MANY OF OUR SOURCES OF FATS AND OILS

SAVE EVERY DROP OF USED FAT! IT'S VITALLY NEEDED FOR MUNITIONS AND MEDICINE. TURN IT IN FOR CASH AND EXTRA RATION POINTS....

Aunt Jenny says:

"Take a tip from me..."

You're missing something if you haven't tried this new e-a-s-y way to make cake

Here's where you step right up to the expert class in cake-making! Never mind about those troubles you used to have. Just forget about the long creaming, and beating, the piles of dishes to wash, and not knowing what to expect. Here's how to get lighter, more velvety cakes every time you follow the easy, quick 2-STEP mixing directions. 2-Steps, 2 jiffies, ½ less mixing time—all in one bowl—and an elegant cake. Try it today.

One Bowl Yellow Cake

Dry Ingredients

2 cups sifted cake flour (with a tartrate powder, use 4½ cups sugar, 3 teaspoons baking powder, 1 teaspoon salt powder)

Liquid Ingredients

1 cup milk, 1½ teaspoons vanilla, 2 eggs, unbeaten

Step 1. Put dry ingredients together—no creaming needed. Sift flour, sugar, baking powder and salt into mixing bowl. Drop in

Step 2. Add liquids in stages—beat and blend. To flour mixture, add about ¾ of milk, then vanilla, and beat until smooth—about 100 strokes. Scrape bowl and spoon; mix in well... Add both eggs and mix thoroughly. Again scrape bowl and spoon; mix... Add remaining milk; beat until well blended. Note smoother, easier-pouring batter.

Bake in two 8- or 9-inch spray-coated layer pans in moderate oven (350° F.) 30 to 35 minutes, or in 10 x 10 x 2-inch square pan at 350° F. 55 to 60 minutes. Spread Minute Fudge Frosting between layers and on top.

Minute Fudge Frosting

Combine: 1 ounce of chocolate, finely cut, 1 cup sugar, ¼ cup milk, ¼ cup spray, ½ teaspoon salt. Bring slowly to full rolling boil, stirring constantly, and boil 1 minute. Beat until it thickens. Add 1 teaspoon vanilla. Spread while warm on cake.

Akmuo Su Inkaru Ant Tremtinio Kapo

Pradžia 3-čiame pusl.

Kova dėl laisvo lietuviško žodžio pareikalavo daug aukų. Iš pirmajame 'Knygnešio' tome aprašytųjų — mirė (nušauti, kalėjime ar ištremime) — 11 žmonių, buvo suimta 57 žmonės. Prof. V. Biržiškos apskaičiavimu tik nuo 1889 iki 1896 m. teismo atsakomybėn už slapta spaudą buvo patraukta 373 asmenys, priteistos baismės taip atrodė sudėjus krūvon: kalėjimo 43 metai, arešto 1 m. 5 mėn., ištremimo 150 m., policijos priežiūroje Lietuvoje — 43 m.

Pažymėtina, kad pats P. Ruseckas pabrėžia, jog iš pradžių buvo slapta platinama beveik išimtinai vien religinė literatūra ir maldaknygės.

Laimėjimas

— Kaip vandens lašas, nuolat lašnodamas, suaižo akmenį, taip ir mūsų tauta, nepaliaudama kirsti burlioko šaknis Lietuvoje, iškovos sau laisvę, — kalbėjo didysis knygnešys Jurgis Bielinis.

Jo pranašiški žodžiai išsipildė, nes nekaltų pavergtųjų ašaros ir kraujas daug galingiau aižo pavergėjų galybę, kaip vandens lašai akmenį.

Jau vysk. Valančius klabinio rusų istaigas, mėginamas pralaužti lietuviams kelius į spaudos laisvę. Daug nusipelnė inž. A. Maciejauskas, išleidęs Rusijoje Lietuvos žemėlapių su lietuviškais vietovardžiais. Policija žemėlapių sukonfiskavo, inž. Maciejauskas iškėlė bylą, kuri atsidūrė net senate ir čia jįsai laimėjo. Ypatingos energijos parodė Pov. Višinskis. Jis ėmė platinti lietuviškas afišas, skelbiančias apie vaidinimą. Teismas jį nubaudė už lietuviškų spausdinių platinimą. Višinskiui to tik ir reikėjo. Jis ėmė bylinėtis su valdžia, įrodinėdamas,

kad nėra įstatymo, kuris draustų lietuvių spaudą. Daugelyje teismų pralaimėjo. Bet padangė giedrėjo. Okupantų valdžia ėmė įsitikinti, kad nuo lietuviškų raštų neįmanoma žmones apsaugoti, o slapta spausdinami jie net pavojingesni, kaip cenzūros kontroliuojami, be to ir rusų visuomenėje ėmė vyrtauti didesnės laisvės mintis, daugiau kas suprato lietuvių teises ir kultūrinę laisvę. Taip, kad pagaliau po trejų metų bylinėjimosi P. Višinskis 1903 m. bylą laimėjo. Pats senatas pripažino, kad lietuviai gali vartoti kokias jiems tinkamas raides. Pov. Višinskis mirė jaunutis, tik 31 m. amžiaus, bet kas galėjo manyti, kad jis tiek daug pasitarnaus lietuvių tautai, kovoje dėl spaudos laisvės. Senato buvo paskelbtas 1904 m. bal. 24 d. (nauju kalendoriumi — geg. 7 d.). Tai buvo lietuvių spaudos laisvės laimėjimo diena ir šiomet mes švenčiame 40 m. sukaktį nuo to įvykio.

Išsipildė knygnešių viltys ir maldos. Neveltui didysis knygnešys J. Bielinis sakydavo:

— Reikia melsti Dievą, tai ir bus Lietuva nepriklausoma. Aš ką padariau, tai tik per maldą... Reikia dirbti ir Dievą prašyti."

Ir vėl spaudos draudimo laikai...

Paskutiniu laikotarpiu Lietuvoje, šeiminkaujant raudoniesiems čekistams ir rudiesiems gestapininkams, savo tėvynėje lietuviai vėl neteko spaudos laisvės. Tačiau ryžtingi vyrai, su knygnešių užsidegimu, vėl eidami į kalėjimus ir mirdami koncentracijos stovyklose spausdina ir platina slapta, bet laisvą lietuvišką žodį. Net ir Amerikoje, kur yra laisvė, lietuviški laikraščiai, spauda, turi sunkumų. Paruošę kokį lietu-

AŠ IŠEISIU...

Aš išeisiu ant kalno, Pažiūrėsiu į jūrą, Kur vanduo liūliuoja, Levendrėlės siūbuoja.

Ziūriu skęsta bernelis Ir jo bėras žirgelis. Gelbėkis, berneli, Skandyk bėrą žirgeli.

Pastatysiu stainele, Užauginsiu žirgelį, — Bus žirgelis kitas, O bernelis tik šitas.

Aš išeisiu ant kalno, Pažiūrėsiu į jūrą, Kur vanduo liūliuoja, Levendrėlės siūbuoja.

Ziūriu skęsta mergelė Ir jos žalia rūtelė. Gelbėkis, mergele, Skandink žalią rūtelę.

Aš aptversiu darželį, Aš pasėsiu rūtelę. Būs rūtelė kita, O mergelė tik šita.

višką leidinėlių nevienu turį pats rūpintis ir jo išplatinimu, lyg ieškodamas pažįstamų malonės ir draugų pasigailėjimo. Bet ką reiškia mums pakelti mielai dėl lietuviškos knygos pakeldavo kalėjimą, ištremimą, buvo palydimi kulkomis ir net sutikdavo pačią mirtį?! Atsimename — lietuviškas spausdintas puslapis yra buvęs knygnešių ašaromis ir krauju praustas ir jis nusipelnė mūsų meilę. Kiekvienoj lietuvių šeimoj lietuviškas laikraštis ir kiekviename lietuvi bute — lietuviška knyga! K. J. Prunskis.

NAUJA KNYGA

Amerikos Lietuvių Katalikų Darbai

Išleido Kunigų Vienybė; redagavo: Kun. Dr. J. B. Koncius, Kun. N. Pakalnis, Kun. J. Balūnas ir Kun. S. Raila. Knyga labai gražiai išleista, didelio formato; įžangos 16 pusl., turinio 336 p. iš viso 352 puslapiai. Knyga padalinta į penkis skyrius.

I. MŪSŲ PARAPIJOS

Čia aprašomos, plačiau ar trumpiau, visos lietuvių katalikų parapijos alfabetinėje tvarkoje; pažymėti parapijų vardai, antrašai, kunigų vardai ir tt.

II. DRAUGIJOS IR ĮSTAIGOS

Visos įžymiausios (19) centralinės katalikų organizacijos ir draugijos turiningai ir vaizdžiai aprašytos. Iš tų aprašymų matosi jų praeitis ir darbuotė pionierių dviasiškių ir pasauliečių.

III. MOKSLO ĮSTAIGOS

Aukštesnės ir parapijinės mokyklos sistematingai ir tinkamai apibūdintos. Ses. Kazimieriečių (30), Ses. Pranciškiečių (17) ir Ses. Nukryžiuoto Jėzaus (3) vedamos parapijinės mokyklos alfabetinėje tvarkoje sutvarkytos ir tinkamai aprašytos; kiekvienos mokyklos adresas irgi paduotas. Minėtų Kongregacijų lietuvių kalbos ir kateketiniai kursai surašyti.

IV. MŪSŲ SPAUDA

Šiame skyriuje aprašyta net 12 katalikiškų laikraščių bei žurnalų; iš tų aprašymų matosi katalikų spaudos praeitis ir dabartinę jų veiklą.

V. BIOGRAFIJOS

Paskutiniame knygos skyriuje aprašyti dešimt žymių vėteranų veikėjų gyvenimas ir jų darbai; jų tarpe pažymėtini Kun. A. Staniukynas, Motina Marija, Muzikas J. Žemaitis ir kiti.

Knygoj — "Am. Liet. Kat.

Futuristic Fat Plans

Mary Howard, singer, examining the "Home of the Future," at a recent plastics exhibition in New York, is amazed to find that fatty acids from used cooking fats are necessary to the manufacture of plastics. Fatty acids are used in constructing the bullet proof plastic "houses" for American Air Force nose gunners, ignition parts, wire coatings, navigation instruments and many other wartime essentials.

ŠV. STANISLOVAS

Pradžia 4-tame pusl.

čiams. Tas viskas įvyko rytmetėje, gegužės mėn. 8 d., 1079 m.

Istorikai ir jo gyvenimo aprašytojai, aiškiai mums pasako, kad Dievui panorėjus, atsakydę Karpatų kalnų ereliai — padangės arai, per ištisas 3 dienas sergėjo šv. kūno gabalus, kol atvykę katedros kanaaninkai, kunigai ir pamaldieji žmonės surankiojo iki vienam išmėtytas kūno dalis. Karalius visoje šalyje uždraudė visokios gėdulos ženklus ir net viešas bažnyčiose pamaldas už šv. Kankinį.

Sužalotas kūnas privačiu būdu tapo palaidotas prieš šv. Mykolo koplyčios duris, kurioje jis buvo nužudytas. Praslinkus apie dešimčiai metų, 1088 m., vadovaujant Krakuvos vyskupui Lambėrtui III, kanaaninkams, kunigams ir labai skaitlingai tikinčiųjų miniai, šv. vyskupo Stanislovo kūnas su didžiausiomis iškilėmis ir tinkama pagarba rugsėjo 27 dieną tapo perkeltas į Krakuvos katedros kryptą — požeminį rūšį. Nuo pat dienos savo mirties, šv. Stanislovas yra žinomas kaip didis stebukladaris netik Galicijoje, bet ir visuose kituose Europos kraštuose. Jis taipgi yra ir galingas užtartytojas prie Aukščiausiojo visuose žmonių kūno ir sielos reikaluose. Žiaurusis karalius Boleslovas už tokią šventvaigišką žmogūdystę, popiežiaus Grigalio VII tapo ekskomunikuotas — at-

Darbai" labai įdomiai atvaizduotas Amer. Liet. Kat. gyvenimas. Knyga iliustruota su 40 paveikslais. Knygos gale idėtas turiningas Prof. Pakšto straipsnis: "Amerikos lietuvių katalikai kovoje dėl Lietuvos nepriklausomybės". Visi Amerikos lietuviai kunigai surašyti alfabetinėje tvarkoje ir jų antrašai. Knygos pabaigai idėta vardų ir vietų rodyklė.

Kiekvienam susipratusiam katalikui - katalikei verta šią knygą įsigyti. Knygos kaina — gerasi viršeliais \$3.00 ir paprastais aptaisais \$2.00. Su užsakymais kreipkitės į lietuvių katalikų laikraščių knygynus. Gegužės 7, 1944 m.

Sodaliečių Suvaziavimas,

Didžiojo New Yorko ir New Jersey Lietuvių Parapijų

Sekm., Gegužės 21 d., 1944 m.

ŠV. JURGIO PARAPIJOJE,

207 York Street, Brooklyn, I. N. Y.

Brangios Sodalietės:

Iš eilės antras bendras suvaziavimas šios apylinkės Lietuvių Sodaliečių įvyks virš-minėtoje dienoje, Šv. Jurgio Parapijoje, Brooklyn, N. Y. Numatyta įdomi programa. Širdingai kviečiame visas šios apylinkės mergaites, ar jos dabar priklauso prie Sodalijos ar ne, net ir jaunas moteris, dalyvauti šioje konferencijoje. Tikros esame, kad visos išmoksime geriau pažinti kas yra toji Sodalija, arčiau prie jos dvasios prisime, pasidarysime geresnės katalikės, ištikimesnės dukros Pan. Švč. Marijos ir jos Sūnaus.

KONFERENCIJOS TVARKA:

OBALSIS: PRIE JEZAUS PER MARIJĄ.

1:00 P. M. — Registracija.

2:00 P. M. — Sesijos Pradžia: Bažnytinėje Salėje:

- 1) Malda.
- 2) Įžanginė pasveikinimo kalba; p-lė Ona Daukantaitė, Šv. Jurgio Parapijos Brooklyn, Sodaliečių Prefektė.
- 3) Sodaliečių Giesmė: "Kristui Karaliui".
- 4) Brooklyno — New Yorko Parapijų Sodaliečių Raportai.
- 5) Pasveikinimas: Kun. Thomas J. Sutherland, Brooklyno Diecezijos Sodaliečių Direktorius.
- 6) Kalba: P-lė Marijona Schultz, Apreiškimo Parapijos, Brooklyno, Katalikų Jaunimo Draugijos laikraščio "The Annunciator" Redaktorė.
- 7) Raportai: New Jersey's Parapijų Sodaliečių.
- 8) Kalba: Kun. Francis P. LeBuffe, S. J., Sodalijos Rytinių Valstybių Direktorius.
- 9) Diskusijos ir Klausimai.
- 10) Nauji Sumanymai, ypač svarstymas suorganizavimo pastovaus New Yorko ir New Jerseys Lietuvių Sodaliečių Apskričio.
- 11) Giesmė prie Pan. Šv. Marijos už Kareivius ir Jūrininkus.
- 12) Sesijos Uždarymas.

5:30 P. M. — Pertrauka.

6:30 P. M. — Procesija į bažnyčią, dalyvaujant visoms Sodalietėms, giedant Pan. Šv. Marijos litanią.

Pašventinimas Vainiko.

Apvainikavimas Pan. Šv. Marijos, Sodaliečių ir Gegužės Karalienės; P-lė Ona Daukantaitė, Prefektė Šv. Jurgio Parapijos Sodaliečių, Brooklyn, N. Y.

Garbės Palydovės iš visų Didžiojo New Yorko ir New Jersey Parapijų.

Giesmė per Apvainikavimą: "Marija Mes Šiandien Tave Apvainikuojame".

Gyvų Gėlių Bukietų Įteikimas Prefektės ir visų Palydovių.

Pamokslas: Kun. Stasys Raila, Šv. Kazimiero Parapijos, Philadelphia, Pa.

Pasiuokojimo Aktas Dievo Motinai Pan. Švenčiausiajai Marijai.

Palaiminimas Švenčiausiuo Sakramentu. Užbaigimo Giesmė: Tave Dieve Garbiname.

7:00 P. M. — Salėje: Vaisės ir Pasilinksminimas. Dainos: Išpildomos visų dalyvių.

Perstatymėliai: Viešnios ir Vietos Sodalietės.

Visas kviečia Šv. Jurgio Parapijos Sodalija: Ona Daukantaitė, Prefektė Morta Karpiūtė, Raštininkė.

Rengimo Komisija: P-lės Adelė Bartkiūtė, Elena Maldeikytė, Eugenija Karpiūtė.

MOTINOMS PAGERBTI

KONCERTAS

IR TEATRAS

"Laurų Vainikas"

GEGUŽĖS - MAY 14, 1944

PARAPIJOS SALEJE.

348 Smith St., Providence, R. I.

Pradžia 6:30 val. vak. Įžanga su taksais 50c.

Kviečia RENGĖJAI.

TWO-TIMER — Yellow, white and black print dress designed by Nicole de Paris with separate detachable black half bolero and wrap-around skirt can be switched about to look like more than one outfit. Wear bolero and skirt at night and detach for sultry days.

SUNWEAR STRIPES — These smart new cabana slacks of red crepe with slim white stripes are new Charles Cooper creation for southern wear.

KAS GIRDĖTI LIETUVIŲ KOLONIJOSE

LOS ANGELES, CALIFORNIA

VELYKOS — VELYKOS!

Atsime nam kokia tai buvo linksma diena, kada mes buvome Lietuvoje. Užgavėję Pelenu dienoje ir iš pasninkavę be mėsos ir pieno per septynias savaites, dažnai neparagavę ir silkės, tikrai valgydami juodus barščius, kopūstus ir bulves; pamirkydami ir namie sutrintas garsvyčias. Mes tikrai galėjome pasakyti, kad pasninkavome susilaikydami ir nuo įvairių pasilinksmimų; negirdėsi Lietuvoje per gavėnią linksmos dainelės, tikrai skamba lietuviškataliko namuose griaudų verksmų ir V. Jėzaus kančios giesmės, o apie šokius, vakruškas ir teatrų niekas net nekalbėjo; o ir piršliai - melagiai nedrįsdavo gavėnios metu važinėti su piršlybomis.

Dievotėsi žmonės, prasidėjus gavėniai, mesdavo pypkę iš lūpų, o ir nevienas mylėtojas "burnelės" padėdavo į šalį "cerkelę" iki Velykų.

Svarbiausias gi darbas gavėnioje tai buvo atlikti "Velykinę" ir priimti Šv. Sakramentą, o tai darbas buvo gana sunkus, nes lietuvis neturėjo laisvų dienų nuo darbo ir neturėjo nustatytų valandų darbo; jis atsikeldavo kaip tik gaidys pradėjo giedoti ir tamsumoje, užsidedęs "liktarni" ėjo gyvulius pašerti, o ir šeiminkė gerokai prieš aušrą turėjo taip pat kiaules pašerti, karves pamelžti ir pusryčius išvirti. Seniau šeiminkės turėjo užminkyti duoną, turėjo, kad ir paprastai sriubai gerai išplakti tešlą, norėdama nors paprastus kleckus išvirti, o kiek tai laiko reikėjo šventai dienai pusryčius pagaminti: virtinių, skrylių, švilpukų ir kitokių valgių. Tad šeiminkės ir šeiminkė turėjo nemažai darbo kiekvieną rytmetį; bet ir kiti šeimos nariai nedikinėjo iki pusryčių: turėjo virves nuvyti, netikėtai strangus prie plieskių, bet ir arkliais pančius, o karvėms sytus, ir piemenėlis, prartyjęs nuo miego akis, turėjo botagą nuvyti, nes pavasaris prisiartina ir reikės bandą į ganyklą vartyti. Po pusryčių pra-

sideda kiti darbai iki sutemos. Pavalgę vakariene — vėl dar reikia gyvulius aprūpinti ir prisirošti prie pavasario ir vasaros darbų. Tai Velykinė atlikti nebuvo laiko paprastą dieną vien tiktai sekmadieniais arba kitą šventą dieną. Ir bažnyčia už dešimtis ir daugiau "viorstų". Įėjęs į bažnyčią greitai bėga prie klausyklos, ir nuraminęs savo sąžinę — priima dievotai Šv. Sakramentą. Bet nebėga namon, laukia sumos, pamokslu, mišparų, o kartais ir karunkos.

Kol namon parėjo vėl tamsi naktis užklupo.

Tai jaunoji Amerikos karta negali suprasti ir įsivaizduoti, kaip tas lietuvis buvo pasišventęs Dievo garbei ir savo sielos išganymui. O kada prisartinio Šventos Velykos — didžiajam Šeštadienį prieš vakarą visi keliai, vedantieji į bažnyčią, užpildyti. Prisipildo bažnyčia — visi meldžiasi — gieda giesmes, o daugelis, kurie nesuskuba išpažinti atlikti, tiesiog apgula klausyklas, kad tik galėtų numesti nuodemųjų našta, kad galėtų prisikelti su V. Jėzumi ir giedoti "Linksma diena mums prašvito".

Taip buvo Lietuvoje, gal kartais vienas - kitas Velykinės neatliko, o kaip pas mus Los Angelyj yra, tai jūs patys gerai žinote. Negaliu pasigirti, kad visi mano parapijiečiai Velykinę atliko, nes tikrai pasakius nežinau dar kiek aš tų parapijiečių turiu, nes negaliu visu aplankyti, o kiti nors nuo 20 metų čia gyvena, dar nesužinojo, kur yra lietuvių bažnyčia. Bet visgi galiu pasigirti, kad ši met per Velykas 70 asmenų priėjo prie Šventosios. Tai jau geras ženklas, o dar daugiau mane džiugina, kad galėjau pakrykštyti vieną berniuką 6 metų ir mergaitę 11 metų. Tai Šv. Kazimiro parapija auga, nors pailengva, bet pažanga yra.

Didžiojo savaitę turėjome labai gražiai paruoštą kalėjinę ir grabą. Tai Sererų nuopelnas. Per Velykas mūsų choras labai gražiai giedojo. Po šv. mišnių mano parapijiečiai atėjo mane pasveikinti; man buvo malonu juos pavaišinti. Kaip Lietuvoje kiaušinius mušome,

GRANDIJOZIŠKAS LIETUVIŲ RADIO KONCERTAS

SEKMADIENĮ,

Gegužės-May 21 d., 1944

3:30 val. po pietų

JORDAN HALL, BOSTON

Huntington Ave. (Kampas Gainsboro St.)

Tikiety Kainos \$1.20, \$1.80 ir \$2.40 priskaitant taksus

ANNA KASKAS, Lietuvaitė, Metropolitan Operos artistė, contralto.

"Aš sunaudoju mano balsą tam tikslui, kad palinksmindčiau savo tautiečius, paguosčiau jų vargus ir sielvartas, pakelčiau jų dvasią", sako Anna Kaskas.

LUDWIG JUHT, estas, Boston Symphony orkestros narys, contrabass virtuozas.

Buvęs profesorium Rygos Muzikos Konservatorijoje. Koncertavęs Europos ir Amerikos didesniuose miestuose. Savo programoj turės ir lietuviškų kūrinių.

Rašykite —

DARBININKAS RADIO

366 W. Broadway,

So. Boston, Mass.

Arba telefonuokite SOUTH Boston 2680

Kapitonas Bernard Skold, San Francisco mieste, kur buvo kavalerija ir artilerija užjungta arkliais, ir kai tos dalys liko motorizuotos, jis atsisveikina su savo bėruoju, nes turės lakstyti motorų pagalba.

kumpio su krienais ragavome ir turėjome Velykų pyrago, gerame ūpe sutikome Velykas; neužmiršome tų, kurie ligos pripaūstai sutiko Velykas lovoje.

Praslinkus Velykoms, jaunoji karta norėjo pašokti, todėl su rengime labai gražioje salėje pietus ir šokius. Nors mums nepilankūs gaivalai surengė kitoj vietoj pietus, bet mūsų parapijiečiai susirinko gana skaitlingai ir gražiai pasišoko. Turiu čia paminėti, kad šį kartą valgiai buvo nepaprasti. Ponia Emilija Masonienė priruošė valgius iš marinuotos jautienos su šviežiais kopūstais, — o p. Elzbieta Nanartavičienė iš So. Bostono iškepė labai skanų kumpį ir išvirė tikrai gerą "čiap sue", tas valgis pirmą kartą buvo duodamas čia ir labai visiems patiko, o geriausias įrodymas, kad svečiai viską suvalgė. Per pietus buvo kuomi ir užsiskaniuoti, nes p. Rutkauskienė iškepė labai geras "kieksus", o p. Vyčienė iškepė nepaprastai skanų pyragą. Labai gražiai pagelbėjo šeiminkėms p. Domicelė Krumanienė ir jos vyras Zigmas kartu su Stanislavu Slateriu (iš St. Louis, Mo.). Norėdami paminėti Lietuvos papročius, priruošė murgučių (kiaušinių) keletą tuzinų ir visi, kurie norėjo pamėginti laimės, — galėjo nusipirkti kiaušinių ir mušti su kitais. Aš dar turėdamas priešakinius savo dantis galėjau išrinkti stipresnį kiaušinių ir man pasisekė keletas kiaušinių išmušti. Dar vienas gražus dalykas buvo per mūsų pietus, kad gražiausiai nudažė kiaušinių. Bruzgų duklė, Joanna ir gavo gražią dovaną — kurią įteikė p. Zuzana Markunienė iš Cle-

land, Ohio. Laikė to vakarėlio padainavo vyrai ir moteris gražias daineles, ypatingai daug dainelių padainavo p. Elzbieta Nanartavičienė. Turiu čia paminėti, kad nuobodžiausias darbas per vakarėlį yra sėdėti prie staliku ir pardavinėti tikietus. Tą nuobodų darbą atliko p. A. Bruzga ir jo žmonelė p. Pranciška Bruzgienė. Labai gražiai patarnavo prie išnešiojimo valgių p. Silvija Vilkas, 11 metų amžiaus iš (Milwaukee), kuri tiesiog stebino visus, kad tokia jaunutė mokėjo patarnauti. p. Jonas K. Milius, nors nešoko, bet savo kojas įvargino ne mažiau už šokiką, nes stovėjo prie salės durų kontroliuodamas tikietus, o p. Vincas Mitkus (iš Chicago) išbuvo kaippo ištikimiausias drabužių sargas, net vieną ponitę privarė prie ašarų, kuri palikusi apsaugai savo gražų overkotą — negalėjo išgauti, nes pametė įduotą (čekį) numerį; tikrai mano tarpininkavimas nušluostė ašaras, ir ta ponija atgavo savo palatą.

Ačiū visiems ir visoms, kurie dalyvavote mūsų baliuje ir parėmėte mūsų parapiją finansiskai ir įvairiais darbais; p. Pranas Mašonas, kuris daug turėjo vargo kol gavo visus leidimus — liūdymus ir su savo troku nugalėno produktus į balius vietą; o taip pat dėkoju visoms šeiminkėms, kurios taip gražiai ir skaniai priėmė valgius. Gaila, kad tos geros ponitės žada mus greitai laiku apieisti, kurios atvažiuo iš kitur ir daug pagelbėjo, net kitus valgius savo lėšomis pagamino. Bet mūsų našliai, pamatę tas gabias našles, norėtų pagauti jas ir nepaleisti, tuojau vesti prie altoriaus.

Po mūsų balius, turėjome Šv. Jurgio dienoje atsisveikinimą su Kapitonu P. Labanausku — pietus. Negalėjome surengti tą puotą didesnėje salėje, todėl prisėjo padaryti parapijos salėje. Keletą žodžių noriu pareikšti apie kapitoną Povilą Labanauską. Platesnė visuomenė pažįsta Kap. Labanauską, kaip mokslo žmogų, kuris aukštesnius mokslus yra baigęs Prancūzijoje ir Italijoje. Amerikon atvykęs, apsigyveno Los Angeles, Calif. ir su didžiausiu pasišventimu užbaigė Amerikos - Kalifornijos universitetą per dvejus metus, gaudamas Magistro laipsnį. Norėdamas greitai laiku gauti universiteto cenzą, turėjo netik dienomis, bet ir naktimis sėdėti prie knygų, o prie tokio sunkaus darbo prisidėjo sunki medžiaginė padėtis, nes nei jokių pajamų neturėjo ir negalėjo uždarbauti. Todėl nekartą vietoje pietų turėjo tikėti seiles ryti, matydamas, kaip kiti sočiai valgo. Buvo atsitikimų, kad eidamas keliu pro vaisingų "orindžių" daržus džiaugėsi jais; ant kelio vėjo nupurtinto vieno orrendžio, kurį galėjo paimti ir nors laikinai nuraminti alkį, dėkodamas Dievui, kad jam suteiktą tokią dovaną. Prie viso to studijavimo darbo, nepamiršo Lietuvos, ir kur tikrai galėjo apie ją rašė, o daugiausiai profesorijų ir mokslo vtyrų sferose būdavo; tai ten keldavo Lietuvos vardą ir rūpinosi apie Lietuvos ateitį. Priseidavo su tais mokslininkais net turėti ginčų ir ginti Lietuvos teises. Man, kaippo klebonui, malonu čia pažymėti, kad būdamas jaunas Kap. Labanauskas neįsimaišė į draugystes, kurios jauną žmo-

gų išveda iš dorovės kelio. Tą jo skaitstų gyvenimą apsaugojo gyvas tikėjimas. Kap. Labanauskas nebuvo šiaudinis katalikas; jis buvo visą laiką praktikuojantis katalikas. Priklausė prie bažnytinio choro ir dalyvavo procesijose. Todėl man ir visiems lietuviams katalikams labai gaila, kad tas mokslo žmogus ir geras patrijotas mumis apleidžia. Bet nenustojame vilties, kad vėl mes pamatysime jį savo tarpe, o žinodami jo nesviruojantį būdą, džiaugsimės, kada jis iškils dar aukščiau ir paveiks valdiškose sferose, kad mūsų brangioji Tėvynė atgautų laikinai prarastą nepriklausomybę. Nors tą pačią dieną tautininkų grupė turėjo balių ir pietus, bet gana skaitlingas būrelis susirinko mūsų salėje dalyvauti atsisveikinimo pietuose. Žinodami Kap. Labanausko finansinį padėjimą, dar 50.00 dolerių sudėjo ant kelio. Visi supranta, kad prirengti pietus dėl 50 žmonių reikia daug darbo, kurį atlieka mūsų gerb. ponitės, aš tikrai gatau "points" maisto produktams ir nuvažiuoju į įvairius marketus. (Čia noriu paduoti mintį lietuviams, kurie turi kepyklas Chicagoje, Bostone arba kitur, kad atvažiuotų į Los Angeles ir čionai įrengtų kepyklą, aš užtikrinu, kad turės geriausį pasisekimą).

Ponia Elzbieta Nanartavičienė iš Bostono, p. Zuzana Markunienė iš Clevelando, p. Monika Sleiterienė iš St. Louis priruošė skanius valgius Kap. Labanausko atsisveikinimo baliui. Po skanių valgių, atsisveikinimo kalbų, p. Nanartavičienė padainavo gražią dainelę: "Oi lietuvi, patrijote...", kuri atsisveikinimo valandai buvo labai gerai pritaikinta. Dėkui visiems, kurie dalyvavote parengime Gerb. Kap. Labanausko baliuje, bet ypatingai mano padėka šeiminkėms, kurios nesėdėjo už stalo, bet patarnavo svečiams. Gaila, kad išvažiuoja p. Nanartavičienė, tai palieku be šeiminkės, ir gal priešeis ieškoti sau maisto restoranuose. Labai būtų malonu, kad atsirastų nebejauna moterėlė, kuri galėtų man ir sau valgyti išvirti. Californijoje savo sveikatą pataisyti ir neturėtų daug išlaidų.

Dar turiu padėkoti poniai Broniai Starkienei, kad per tokį trumpą laiką sukviėtė daug svečių į atsisveikinimo puotą; bet nemažiau dėkuoju Gerb. Kap. Labanauskui už tą, kad buvo Šv. Kazimiro parapijos aktyvus rėmėjas. Aš linkiu jam greitai laiku pastatyti didelį laivą, kuris po Laisvos Lietuvos vėliava plauktų su ekskursija į Lietuvos uostą Klaipėdą, o pats p. Labanauskas būtų to laivo kapitonu, o aš ekskursijos kapelionu...

Prelatas Julius Maciejauskas. 2511 3 ave. Los Angeles, California.

Pirkite Karo Bonus ir Stamps

GEGUŽĖS MĖNESIO

Knygutė, kurioje randasi labai gražūs skaitymai kiekvienai dienai per visą gegužės mėnesį. Knygutė buvo išleista Šv. Kazimiro Draugijos, Kaune. Ji yra versta Kun. Pr. Zadeikio. Turi 184 pusl. Kaina tik 40c.

Užsakydami šią "Gegužės Mėnuo" knygutę, įdėkite 40c. į konvertą ir prisiųskite: Darbininkas, 366 W. Broadway, So. Boston, Mass., ir tuojau ją gausite.

DAYTON, OHIO

Balandžio 28-tą mirė Agota Rinkevičienė, našlė, ilgametė parapijos narė. Paliko vieną sūnų, Praną, gyv. Detroit, Mich., ir keturias dukteris, gyv. Daytone. Palaidota gegužės 2-tą iš Šv. Kryžiaus lietuvių par. bažnyčios.

L. Vyčių 96-ta kuopa rengia pokilį narių motinoms ir tėvams pagerbti parapijos svetainėje sekmadienį, gegužės 14-tą, Motinos Dienoje.

Draugijų Sąryšis rengia pokilį dėl parapijos choro, komitetų ir kolektorių, šeštadienio vakare, gegužės 20, atjaučiant pasidarbavimą dėl parapijos. Draugijų Sąryšis rengia pokilį ant parapijos žemės šeštadienį ir sekmadienį, gegužės 21 ir 28. F.A.G.

PAJIEŠKOJIMAS

Aš Stefanija Ralienė (po tėvais Vaštokaitė), paieškau tikro savo brolio, Stanislovo Vaštoko, kuris prieš 11-ką metų laiką atgal, gyvenęs South Bend, Indiana valstybėje, tik nežinau, nė gatvės nė numerio, kuriame jis gyveno. Jis yra apie 58 metų amžiaus. Jis pats, arba kas nors kitas jį žinaš, malonėkite man pranešti, už ką būsiu dideliai dėkinga.

Mrs. S. Ralienė, 137 Ballater Str., Glasgow, C. 5. Scotland.

Juozas Kasinskas

Inc. Laidotuvių Direktorius Patarnavimas Dieną ir Naktį 602 Washington Blvd. BALTIMORE 30, Md. Tel. Lexington 8595. LImosinai dėl visokių reikalų

Draugijų Valdybų Adresai

LIETUVOS DUKTERŲ DR-JOS PO GLOBA MOTINOS ŠV.C.

Pirmininkė — Eva Markšienė, 625 E. 8th St., So. Boston, Mass. Tel. So. Boston 1298. Vice-Pirmininkė — B. Gallūnienė, 8 Winfield St., So. Boston, Mass. Prot. Rašt. — Ona Ivaškienė, 440 E. Sixth St., So. Boston, Mass. Fin. Rašt. — B. Cunienė, 29 Gould St., W. Roxbury, Mass. Tel. Parkway—1864-W. Uždininkė — Ona Stanulūnaitė, 177 West 7th St., So. Boston, Mass. Tvardkarš — Ona Mizgirdienė, 948 E. Broadway, S. Boston, Mass. Kasos Gl. — Elzbieta Aukštikalnytė, 110 H St., So. Boston, Mass. Draugija savo susirinkimus laiko kas antrą antradienį mėnesio, 7:30 val. vakare. Parapijos salėje, 492 E. Seventh St., So. Boston, Mass. Visais draugijos reikalais kreipkitės per protokolų raštininkę.

ŠV. JONO EV. BL. PAŠALPINĖS DRAUGIJOS VALDYBA

Pirmininkas — Juozas Švagzdys, 601 6th St., So. Boston, Mass. Vice-Pirmininkas — Pranas Tuleikis, 702 E. 5th St., So. Boston, Mass. Prot. Rašt. — Jonas Glinckis, 5 Thomas Pk., So. Boston, Mass. Fin. Rašt. — Aleksandras Ivaškas, 440 E. Sixth St., So. Boston, Mass. Iždininkas — Stasys K. Griganavičius, 699 E. Seventh St., So. Boston, Mass. Maršalka — Jonas Žalkis, 787 E. Broadway, So. Boston, Mass. Draugija laiko susirinkimus kas trečią sekmadienį kiekvieno mėnesio 2 val. po pietų. Parapijos salėje, 492 E. 7th St., So. Boston, Mass.

VIETINĖS ŽINIOS

ŽINUTĖS

Geg. 7 d., tapo pakrikštyta Monika - Ona Henriko ir Marijos (Balčiūnaitės) Visocikių (Wise).

Nuoširdžiai prašome ir raginame Bostono lietuvių šią savaitę įsigyti Darbininkų Radio Koncerto tiketus. Būtų gražu, kad koncertinė Jordan salė būtų perpildyta meno mylėtojų.

Gegužės mėnesio pamaldos, šią savaitę, šv. Petro par. bažnyčioje įvyks trečiadienį, penktadienį ir šeštadienį vakarais. Kitomis dienomis, rytais.

P-nas S. Mockus paaukoko Seiseris didelę auką papuošti gėlėmis altorių, prie kurio jo dukterė Alena priims moterystės Sakramentą, geg. 14 d., 4 val. p.p.

Geg. 14 d. Sv. Vardo vyrų draugija, 10 val. ryte, bendrai priims šv. Komuniją.

LANKĖSI

Penktadienį lankėsi Tėvas Justinas Vaškys, pranciškonas, "Varpelio" redaktorius iš Green, Me.

Tą dieną lankėsi "Darbininko" ilgametė skaitytoja ir rėmėja A. Gailiūnienė iš Hartford, Ct. su savo sūnum Dr. James, kuris tarnauja Dėdės Samo tarnyboje ir baigia šią vasarą Bostone dentisterijos mokslus. Atsilan-

DAKTARAI

Tel. SOU 2805
Dr. J. L. Pasakarnis
DR. AMELIA E. RODD
OPTOMETRISTAI
447 Broadway
So. Boston, Mass.
OFISO VALANDOS: —
Nuo 9 ryto iki 7 val. vakare
Seredomis: —
Nuo 9 ryto iki 12 val. diena.

ĮVAIRŪS SKELBIMAI

A. J. NAMAKSY
REAL ESTATE & INSURANCE
414 W. Broadway
South Boston, Mass.
Office Tel. So. Boston 0948
Res. 37 Oriole Street
West Roxbury, Mass.
Tel. Parkway 1233-W

Pristatome Alų ir Toniką

Mes turime 11-kos rūšių alų ir įvairių tonikų. Mes alų ir toniką pristatome vestuvėms, į namus, krikštynoms, parėms ir piknikams. Patarnavimas skubus ir mandagus. Šaukite:

BORIS BEVERAGE CO.
J. ARLAUSKAS — J. SKENDELIS, Savininkai
220 E St., Tel. SOU 3141, So. Boston, Mass.

GREITAS ir PUKUS
PATARNAVIMAS
Naujame Elegantiškame
Grožio Žavėjančiame
CASPER BEAUTY
SALONE
SPECIALIAI
Dėl
PERMANENT WAVE
ir
PLAUKŲ DAŽYMO

Casper's Beauty Salon
738 E. Broadway — So. Boston 27, Mass.
Tel. SOU 4645
Atidaryta nuo 8:30 val. ryto iki 6 val. vakare.

Priderėtų Rastis Kiekvieno Kataliko Namuose

MOTINŲ DIENAI PUIKI DOVANA

PUIKI KOPLYTELĖ

kurios sienas puošia veidrodiniai stiklai.
Kaina tik \$3.75

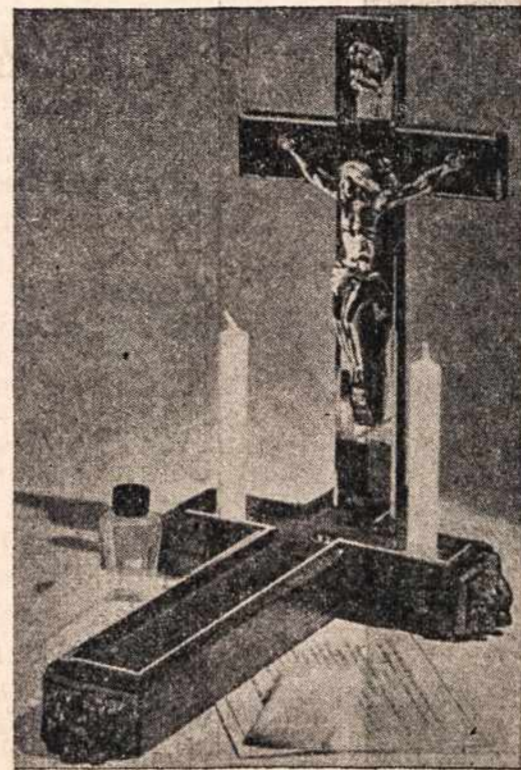
SIENINIAI KRYŽIAI

Labai gražiai padaryti. Visą priešakinę kryžiaus pusę puošia veidrodinis stiklas.

Kaina nuo \$1.75 iki \$2.50.

LIGONIMS SETAS

Labai gražu ir naudinga turėti kiekvienoje katalikiškoje namuose ligoninio setą. Atėjus kunigui prie ligonio, nereikia rūpintis kaip pastatyti žvakes ir tt. Šių setų kaina nuo \$2.50 iki \$3.50.

Visus užsakymus su money orderiu ar čekiu siūskite:

"DARBININKAS"

366 W. Broadway,

South Boston, Mass.

Lietuva. Vyrai ir moteris, kurie nedirba apsigynimo darbe privalėtų pasinaudoti proga ir užėiti pasiteirauti apie darbus Boston Navy Yarde.

TERESĖ CIAMPA, Kalvio padėjėja.

Teresė Ciampa, gyvenanti 5 Hill Place, South Boston, dirba šį mergaitė nepaprastą darbą Boston Navy Yard kalvėje. Jau septyni mėnesiai kaip ji dirba prie šio darbo ir jai jis patinka. "Iš pradžių darbas atrodė sunkus," ji sako, "bet aš greit pripratau. Pirmiau aš dirbau saldainių fabrike, bet šis mano darbas paliešia vyrą, kuris už mus kariauja ir tas man duoda neapsakomą pasitenkinimą."

Teresė yra baigusi Boston Girls High School. Jos brolis, Juozas Ciampa, yra sergantas Medical Corps, U. S. kariuomenėje.

UŽKIETĖJĘ VIDURIAI? Kramtykit šią Gumą!

Kuomet neveiklios žarnos atima energiją, ima galvą skaudėti ir susirgina, nenaudokite smarkių luosuoju. Vietoj to, kramtykite priimtą, mėtu-skonio FEEN-A-MINT, kramtoma guma paliešianti vidurius švelniai ir tikrai. Kramtoma FEEN-A-MINT. Mokslo sako, suteikia jums vidurius luosuojančius vaistus efektingiausiųjų formoj. Pabandykite FEEN-A-MINT šį vakarą — jausitės geriau rytoj. Gausaus šeimai didumo 10c. Naudojite tik pagal nurodymus ant pakelio.

Taisau Namus

Atlieku karpenterio darbą, taisau stogus, plasteriuojus, landscaping ir šaligatvius. Atlieku gerą darbą. Šaukite: Hyde Park 2543. Vakaraus Hyde Park 0323.

GRABORIAI

S. Barasevičius ir Sūnus

MOTERIS PAGELBININKĖ
Lietuvių Graboriai ir Balsamuotojas
Turi Notaro Teises
254 W. Broadway
SO. BOSTON, MASS.
Tel. SOUTH Boston 2590
Sūnus gyvenamoji vieta —
838 Dorchester Ave.
Tel. COLUMBIA 2537

CASPER

FUNERAL HOME
187 Dorchester Street
South Boston, Mass.
Joseph W. Casper
(KASPERAS)
Laidotuvių Direktorius ir Balsamuotojas
NOTARY PUBLIC
Patarnavimas Dieną ir Naktį
Koplyčia Šermainis Dykal
Tel. SOU Boston 1437
SOU Boston 3960

ZALETSKAS

FUNERAL HOME
564 East Broadway
SOUTH BOSTON, MASS.
D. A. Zaletskas, F. E. Zaletskas
Graboriai ir Balsamuotojai
Patarnavimas dieną ir naktį
Koplyčia Šermainis Dykal
NOTARY PUBLIC
Tel. SOU Boston 0815
SOU Boston 2609

bininko") ir Maironio "Oi, Neverk Matušėle". Mergaitės padainavo: "Mocūtė Širdelė" ir "Kelkitės Vaikeliai", o A. Averkaitė pasakė su interpretacija "Darbininkai". Pasirodė viešnių iš Philadelphijos 9 metų klasiškų šokių šokėja ir dainininkė Loretta Kavaliauskaitė ir jos vyresnė sesutė Irena, pianis-

ĮVAIRŪS SKELBIMAI

PARSIDUODA Roxbury vieno pagyvenimo namas 6 kambarių, visi įrengimai, vana, furnasas, gerame stovyje. Galima užimti gegužės 15 d. kaina tik \$3.000. Atsišaukite: William Cass, 1953 Columbus Ave., Roxbury, Mass. Telefonas — Endicott 6380. (5-9-12)

PARSIDUODA 12 kambarių namas. Naujas oil burneris ir furnice, tile bathroom su "stall shower". Ant kiekvieno aukšto yra atskiri kitchenetai ir namas galima lengvai perdirti į keturių šeimynų pagyvenimus. Kraftex halės ir valgomieji kambariai, tapestry plytų fireplace valgomame kambaryje ir marble fireplace kituose keturiuose kambariuose. Dėlei prieš žasties gaisro, namas buvo išnaujo pertaisytas.

Kitas namas užpakalyje šio namo eina su juo, kuriame yra 5 kambariai. Kambariai galima gerai pataisyti.

Mortgiciaus turi \$2500., pardavimo kaina \$10,000. Galima bus ir nusiderėti. Galima pamatyti sekmadieniais po 12 val. dieną. Pamatykite George Scott, 572 Broadway, So. Boston, Mass. (V-19)

tė. Ji išpūdingai padainavo su gestais Aleksio "Tupi Gaidys", Pociaus "Sesutė Širdelė" ir keletą klasiškų šokių pašoko. Jos pasirodymas iššaukė gausių aploclismentų. Tai daug žadanti artistė. Nors jos abu tėveliai šioje šaly gimė ir augė, bet salvo dukrelė - artistė išmokė ir gražiai lietuviškai. Vėliau ji be keletos klasiškų šokių dar padainavo Jonaičio ir Gažoko "Ej šioje Petras Meškerioti" ir "Katinėlis Raštą Rašė". Mažytės mergaitės 4-5 m. amžiaus pažaidė "Tevužę", "Aguonėlę", "Noriu Miego" padeklamavo "Mes Nėdidutės", o iš jų Rutelė Prapakaitė (4 m.) pasakė apie Lietuvos sodus.

Pavasario Gėlių Baletas buvo ytin spalvuota programos dalis. Dalyvės (12) buvo apsirengusios skirtingomis spalvomis vaizduojant įvairias gėles, ir nešinos dideliais vainikais pašoko ir padainavo: Pijonkėlės valcą, Pavasario polką, "Mūsų Zolinėliai", "Jau Pavasaris Atėjo", o Bronė Patačkaitė pasakė apie Aguonas. Ilgakasė Milda Martinkaitė jausmingai padeklamavo apie Lietuvą. Pašokta penki lietuvių tautiniai šokiai, kuriuos šoka tie patys šokėjai įvairiuose festivaluose. Atliko su expresija — pavyzdinčiai. Programa baigta išpūdingai. Vilniaus Kalnelių maršų į estradą suėjo visi programos dalyviai. Pačios mažiausios sustojo priekinė nešinos raidės iš kurių susidaro žodžiai: Vaduokime Lietuvą. Kiti Amerikos ir Lietuvos vėliavas mojuodami dainuoja "Pavergta Lietuva". Baigiama su "God Bless America".

Vakaro vedėju buvo p. Stasys Mockus. Trumpas kalbas pasakė: "Amerikos" red. J. Laučka iš New Yorko, "Darb." red. A. F. Kneizys, kun. K. Jenkus, kun. J. Vaitekūnas iš Providence, R. L. Lietuvos Garbės Konsulas adv. A. O. Shalna ir Bostono miesto Mayoro vardu adv. Jonas Grigalius.

Atminčiai, svečiams philadelphiečiams buvo įteiktos dovanos: Kuligauskui plunksnos setas, o Kavaliauskaitė gėlių buketai. Žmonių buvo per 500. Matėsi iš: Worcester, Lowell, Lawrence, Brockton, Norwood, Providence, Philadelphia ir kitur. Publikoje matėsi daug vežkėjų profesionalų, biznierių. Jų tarpe profesoriai kalbininkai — Dr. Galinis, Rimavičius, Pranciškonų provincijolas kun. J. Vaškys, "Žvaigždės" adm., kun. P. Aukštikalnis, S. J., S. Bostono Am. Raudonojo Kryžiaus vėjauš pirm. adv. K. J. Kalinauskas su žmona ir k.

SURPRIZAS

Prieš programos pabaigą buvo padarytas siurprizas. Į estradą sueina uniformuoti Amerikos Legijono St. Dariaus Posto komandierius J. Lekys, adjutantas J. J. Roman ir J. Smiglas ir pasakydami įvertinimo kalbas ir perskaitydami tam tikrą aktą įteikia Jaunamiečių grupės vedėjai p. Onai Ivaškienei Amerikos Legijono medalį už darbavimosi Lietuviško meno srity. Komandierius pastebė, kad šie medaliai, nėra lengvai dalinami, nes ligšiol šis Postas tėra tokius įteikęs tik keturiems asmenims, būtent: kun. Dr. K. Urbonavičiui, Anna Kaskas - Katkaus-

KRISTAUS VYNUOGYNE

Veda: Kun. K. Jenkus

Lietuva—Marijos Žemė

Šv. Tėvo žodis Lietuviams

Kiek metų atgal būrelis lietuvių studentų Vatikane, išsipašė Šv. Tėvo Pijaus XI audijencijai. Ta proga dalyviai iš Vyriausio Bažnyčios ganytojo lūpų turėjo laimės išgirsti šiuos, kiekvieno lietuvių širdies stygas virpinančius žodžius:

— „A, jūs iš Lietuvos! Mes žinome Lietuvą. Lietuva, tai Marijos žemė! Mes turime net knygą, kurioje aprašyta, jog Lietuva, tai Marijos žemė!“

Vyriausio Bažnyčios Ganytojo žodžiai jaunuoliams buvo netikėtas ir nelauktas malonumas. Jo šventenybė Pijus XI lietuviams priminė tai, ko jie patys nežinojo ir apie ką dar mažiau galvojo. Gal Popiežius apsiriko? Nejaugi Lietuva kada nors yra buvusi Marijos žemė?

Lietuvių ištikimybė Katalikybei

Sunkiai ėjo krikščionystės įvedimo darbas Lietuvoje. Lietuviai pagonys stipriai laikėsi savo bočių tikėjimo. Apsikrikštijus krikščionims pabaigoje keturiolikto šimtmečio beveik iki kito šimtmečio pusės tai vienu, tai kitur Lietuvoje rasdavosi žmonių, savo dievaičiams garbę atiduodančių. Toks lietuvių pagonių atkaklus prisirišimas prie savo tikėjimo perėjo į jauniasias jau krikščioniškąsias kartas. Lietuviai, tapę krikščionimis, ilgesnį laiką be tikybinių sukrėtimų išbuve, paskui perėję per tikybines kovas su klaidatikiais kalvinais, liko taip pat tvirti ir atkaklūs katalikai lig pat šių laikų. Tą ištikimybę katalikybei parodė lietuviai pastatydami, dažniausiai savo lėšomis, gražias dindingas bažnyčias, jas puošdami ir gausingai lankydami, dažnai artindamiesi prie šventų sakramentų, gausingai leisdami į kunigus savo vaikus. Buvo laikas, kad lietuviai kunigai, ne tik Lietuvoje, bet Kuršėje, Rusijoje, Amerikoje ir kituose kraštuose skelbdavo ir dabar tebeskelbia Dievo žodį. Žinoma Kražių istorija liudija, kaip tvirtas yra žmonių tikėjimas į Kristaus Bažnyčios skelbiamą mokslą. Žemaičiai ryžosi kraują praliedami ginti bažnyčią nuo maskolijų.

Marija tikrai lietuvių mylima

Lietuviai pamėgo ypatingai Marijos garbinimą. Daug bažnyčių yra Marijai pašvęstų. Į Marijos broliąs žmonės noriai rašosi. Beveik kiekvienas katalikas turi škaplierių ir rožančių, Marijos garbei skiriamų brolių ženklus. Žmonės gausingai lanko bažnyčias Marijos garbei skirtose dienose. Gal nebus tokios bažnyčios, kur nebūtų Marijos altorių, ar paveikslų, pačių žmonių lėšomis įrengtų. Prie kelių, ypač Žemaitijoje, rasime daug pastatytų koplytelių su Marijos sto-

Raupsuotieji mėgsta klausyti kai seselės jiems skaito.

Mūsų Amžių Kankinys

Vertė Klierikas Jonas Bernatomis

Klebonavimas Misijų Centre

(Tėsinys)

Prelatas Lane su džiaugsmu ir vaišingumu priėmė kun. Gerardą. Jis karštai klausinėjo apie kelionę, apie sveikatą ir įvairius kitus dalykus. Vėliau, Prelatas pasilikęs sau vienas padėjęju centralinės valknygyne, mąstė apie kun. Gerardą. Kaip žymiai jaunias kunigėlis pasikeitė per kelis metus. Jo malonumas ir išmintis visuomet aiškiai jame pasirodė, bet būvisis trukšmingas vaikelis jau subrendo į malonų Pirmiausia kunigėlis, kavyrą. Nepatyręs misijonierius suaugo į išmintingą ir rimtos išvaizdos kunigėlį, kilnia pažiūra ir gyvenimą. Be to jis turėjo gily su pratimą ir geraširdystę, kurios dorybės patraukė prie jo žmones. „Jis man čia bus labai naudingas ir daug galės nuveikti,“ Prelatas patenkintai baigė savo mąstymą.

mo į Fušun, kun. Gerardas persikėlęs per upę, apsigyveno Šv. Patriko parapijoje, Hopei mieste, kaip klebonas. Prelato įsakymu kun. Gerardas pasiliko jo dybos darbe ir taipgi klebonavo šios misijos parapijoje, aprūpindamas penkis šimtus kiniečių ir koriečių katalikų, gyvenančių dešimties mylių apylinkėje.

Prie šv. Patriko bažnyčios, Hopei mieste, randasi Maryknoll'ų Seselių Vie-

nuolynas. Viena seselė bu-

Krauju sėtas kryžiaus kelias
Kristus ėjo, puolė, kėlės,
Nešė kryžių apkabines
Į vietą kruvinos kankynės.

Vieni verkė, liūdó, raudó
Širdį jiems taip vėrė, skaudó
O kiti, linksmai juokavo
Kristaus barti nepaliovė.

Kristus neša kryžių, prakaituoja
Vis tik kojos žemėn stoja,
Lūpos šnabžda tylią maldą
Nors dvasia pasaulį valdo.

Krauju sėtas ryžiaus kelias
Kur Jis klupo, kur Jis kėlės,
Nešė kryžių apkabines
Vieton mirtinos kankynės.

vytomis. Su noru yra žmonių lankomos Marijos garbei pašvęstos gegužinės ir rožančinės pamaldos. Teisingai tat Lietuva yra pavadinta Marijos žeme. Ją tuo vardu pavadino Romos popiežius.

Garbingų vyrų vardais yra pavadinama didingi rūmai, gatvės, tiltai, kariuomenių pulkai. Mes tais pavadinimais didžiujamės. Koks gi turėtų būti mūsų pasididžiavimas, kad visas mūsų kraštas, visa mūsų brangioji tėvynė Lietuva yra pavadinta ne kokio žemiško didvyrio, bet pačios Dievo motinos Marijos vardu!

Argi ne su malonia šypsena Marija žiūri į vargstančią dabartinę Lietuvą iš Aušros Vartų Vilniuje? Argi ne tūkstančius maldininkų kasmet Marija sutraukia į Žemaičių Kalvariją? Šiluvą? Garbingos atminties Šv. Sosto atstovas prelatas Faidutti, dalyvavęs didžiuosiuose Žemaičių Kalvarijos Marijos garbei atlaiduose, yra pasakęs:

„Negalima plunksna aprašyti, žodžiais apsaakyti, bet reikia savo akimis matyti, kas Didžiosios Kalvarijos metu dedasi Žemaičių Kalvarijoje. Tūkstančių tūkstančiai iš visos Lietuvos suplaukusių žmonių garbina Mariją.“

Pažaislio Marija

Taip, Lietuva yra Marijos žemė. Nuvykime į Pažaislį. Pažaislio bažnyčioje Kūdikelį Jėzų ant rankų laikanti stebuklingoji Dievo Motinė, malonia šypsena, kurio lankytojų netraukia širdies? Ji tokia paprastutė, bet kartu tokia meili, kad rodos, tik ims prabilis kiekvienam, kuris jai išdėstys savo sielos ir kūno reikalus.

Šv. Tėvas, Pijus XI neklydo kalbėdamas apie Lietuvą, nes Lietuvos tikintieji yra Marijos, o Marija tikinčiųjų. Iškilmingose Marijos šventėse, netik stebuklingose vietose, bet ir paprastose bažnyčiose, nuo ankstybo ryto, lig velybo vakaro, vaikučiai, mergaitės, jaunimas, šeimų galvos, seneliai, būriais suklaupę aukomis, giesmėmis ir maldomis garbina Mariją. O gražų gegužės mėnesį, senu papročiu, kas bažnyčioje, kas namie, beveik kiekviena katalikiška šeima, prieš papuoštą Marijos paveikslą suklaupę, sveikina Mariją angelo žodžiais:

— „Sveika Marija, malonės pilnoji... melski už mus dabar ir mirties valandoje.“

TAU NORIU PASAKYTI —

Prisimenu dainas mylimos močiutės
Išdainuotas baltais vakarais,
Kai mėnulis švietė pro langą gryčiutės
Ir dangus kai degė pazarais.

Prisimenu linksmas lopšynes daineles:
Rodos, užburta aš jų klausiaus.
Skaidrus juokas lydėjo mano dieneles,
Niekio aš nežinojau baisaus.

Prisimenu kai melstis mane mokė
Ir mylėti Dievulį karštai —
O! Motinos meilės ribų nežino,
Jos maldų dangus klausio tikrai.

Prisimenu dainas mylimos močiutės
Išdainuotas laimės vakarais,
Kai žiedai siūbavo palangėj gryčiutės,
Meilė kai gaubė lengvais sparnais. „M.“

vo paskirta darbuotis tarp simena dėl Dievo duotų koriečių. Ji ir katekizmo mokytoja davė pamokas koplytėlėje. Vieną kartą į mėnesį, kun. Gerardas čia laikė mišias. Sekmadieniais ir paprastomis dienomis koriečiai lankė šv. Patriko bažnyčią išklausti šv. mišių.

Naujas klebonas greit apsipratė su savo naujomis aplinkybėmis ir ištikimai aprūpino parapijiečius. Jo žinioje buvo bažnyčia, seselių vienuolynas bei koriečių seselių naujokynas, senelių prieglaudos namelis, tikiybės mokykla, seminarija ir koriečių misijos koplyčia. Nors buvo užtektinai rūpesčių, bet jis dažnai svarstydavo, koks jis laimingas tokiam dvasiškame kaimelyje. „Aš labai mėgstu aplankyti mūsų aplinkės gyventojus ir suteikti visiems pagalbos,“ jis rašė savo tėveliams.

Iš tikrųjų jam nebuvo taip sunku kaip kitiems misijonieriams apsiprasti svetimose aplinkybėse, nes jis žinojo kaip pergalėti sunkenybes. Jis tiesiog žengdavo į kiekvieną paskirtą darbelį ir nesiliovė dirbęs kol pabaigė užduotį.

Kuomet koks seminaristas iš Amerikos laišku prašė paskatinimo ir nurodymo, kun. Gerardas rašydavo šiuos rimtus bei pamokinančius žodžius: „Ne kūniškos sunkenybės vargina misijonieriaus gyvenimą, bet tiesą pasakius, misijonierius retkarčiais čia randa gyvenimą sunkesnį, negu parapijose Amerikoje. Misijonieriui reikia būti darbščiu vyru, su sveiku kūnu, ir kas svarbiausia, su pilnai sveika siela.“

Ir prie šių žodžių jis pridėjo tinkamą patarimą: „Visuomet atsimink, kad kunigui reikia būti šventu ir mokytu, ir prie mokslo ir pamaldumo reikia tikro pasišventimo ir rimtų pastangų. Vien blizgančiam žmogui čia nepasiseka, kaip ir kitose gyvenimo srityse. Tik tas pergalės, kuris nepasiduoda ir nenū-

„Jūros Tilsta“

1682 m. Medinos arkivyskupui Timotiejui Marontai keliaujant jūra į Romą, tarp Maltos ir Sicilijos salų laivas buvo pagautas ir nešamas baisios audros taip, kad visi jau rengėsi mirti. Arkivyskupas drąsino ir ramino kitus, patardamas visiems keleiviams kiekvienam prizadėti po žvakę prie pirmojo, kurį sutiks, šv. Antano altoriaus. Netrukus jūra nurimo, ir visi keleiviai laimingai atplaukė uostan. Kartą, kada Kalabrijos laivas, prikrautas įvairių prekių, plaukė Adrijos jūra, kilo tokia baisi audra, kad nudraskė laivo bures, nulauzė stiebus ir nutraukė inkarus. Nebuvo jokios vilties išsigelbėti keleiviams, nes laivas audros buvo mėtomas į visas puses. Tada vienas jūrininkas tarė: „Broliai, nieko kito mums nebelineka, kaip šauktis į šv. Antaną, laivui gi leisime plaukti pavėjui.“ Tai išgirdę, keleiviai atkalbėjo maldas į šv. Antaną. Jūra pamažu nutilo, ir visi jūreiviai laimingai išlipė krantan. — Netoli Venecijos, tamsios nakties metu, vienas laivas stovėjo prie kranto. Stai kilo smarki audra su lietumi ir ėmė laivą nešti į jūrą. Visi keleiviai nusigando, ir, nebesitikėdami išsigelbėti, ėmė išpažinti kunigui savo nuodėmes, prašydami išrišimo. Paskum visi kartą šaukėsi šv. Antano pagalbos, žadėdami atlankyti Paduvoje. Ir visi laimingai sugrįžo į uostą. — Nėra atiti jūros nė vieno šv. Antano altoriaus, kur nebūtų prikabinta jūrininkų dovanų už gautas iš jo maldas. Paduvon gi dažnai vyksta visokių tautų jūrininkų ir šiaip keleivių, kad padėkotų jam už visokius išgelbėjimus ir kad atliktų padarytus jam apžadus.

jau šešta valanda. Kun. Gerardas išgirdo varpelių pranešimą ir nuėjo bažnyčios link. Jis sudrebėjo nuo šalto rudens oro džiaugėsi, kad apsilvė storais marškiniais. Naktis greit užėna rudens metus. Nors dar tik spalio penkta diena, bet saulė jau nusileido ir pradėjo temti.

Laikas greit prabėgo ir (Bus daugiau)

Sesuo mokytoja misijų šalyje supažindina mažyčius su knyga.